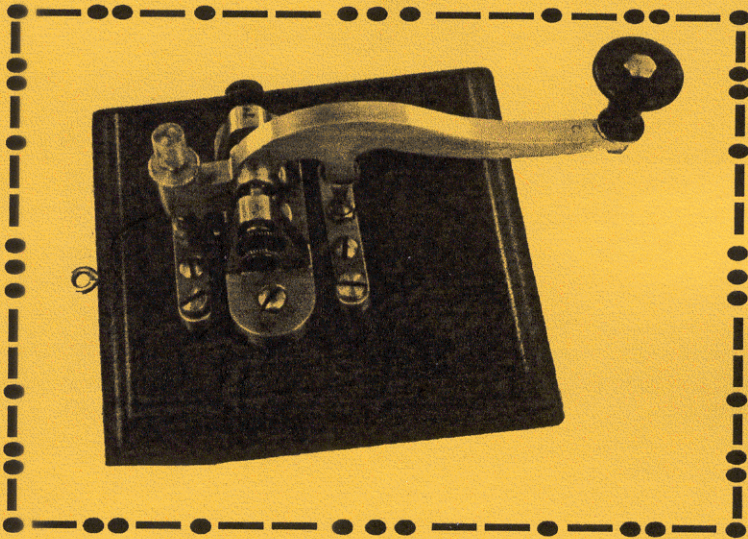

HelleMonster

Modus Morse !

Zelfbouw camelback

Signalen uit de ether
en van
zingende draden

Redactie & abonnementen :

Gerard en Thea Meijs, PA3AAE en PA3HBP
Achterweg 18
3248 AA Melissant
tel: 0187-603808
e-mail: thea@hellemonster.nl

Redactiemedewerkster :

Monika Pouw-Arnold PA3FBF / NL10416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
tel/fax: 0297-28 59 47
e-mail: Mel.Arnold@inter.NL.net

Cartoons :

Maroeska van Veen en Dick Kraayveld PA3ALM

Webmaster :

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet
tel: 010-4165462
e-mail: paul@hellemonster.nl

Homepage:

<http://www.hellemonster.nl>

Prijs abonnementen:

Nederland	:	€ 12,00 per kalenderjaar
Binnen Europa	:	€ 13,00 per kalenderjaar
Buiten Europa	:	€ 16,50 per kalenderjaar

Losse nummers:

Nederland	:	€ 3,80
Binnen Europa	:	€ 4,05
Buiten Europa	:	€ 4,95

Het betreffende bedrag kunt u onder vermelding van uw naam en volledig adres overmaken naar postgiro 9002893 t.n.v.

T Meijs-Nijssen
Achterweg 18
3248 AA Melissant

HelleMonster verschijnt 4 maal per jaar aan het begin van elk nieuw kwartaal

Publicatie van artikelen uit HelleMonster in andere bladen, op internet of op andere wijze, is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de auteur.

Bladvullend gewauwel

Door: Gerard PA3AAE

Beste HelleMonster vrienden,

Thea is BEDROEFD. Ik zal proberen om u te vertellen, hoe dit komt. Zoals u weet, is na het uitkomen van het laatste nummer van een lopend jaar, de schatkist weer leeg. In het laatste nummer van dat jaar, vraag ik u om op uw kalender een notitie te maken, zo ongeveer half november, dat u voor het volgende jaar weer het abonnementsgeld moet gaan betalen, tenminste, als u ons blad nog wilt ontvangen. Gelukkig doen veel mensen dat, dus zij kunnen dit stuk overslaan en hoeven niet verder te lezen. Toch zijn er een aantal mensen, die het vergeten, of op een acceptgirokaart zitten te wachten. Maar ook zo'n kaart kost geld, dus doen wij dat niet, want we willen ons blad voor iedereen betaalbaar laten blijven. Zij die vergeten waren te betalen, kregen nog een e-mailtje van Thea. Gelukkig reageerden veel mensen daarop, door alsnog hun bijdrage te storten, maar een aantal mensen heeft nog steeds niet gereageerd. Kijk, ik kan me voorstellen, dat u een beetje moe wordt van mijn bladvullend gewauwel en daarom het blad niet meer wil hebben, maar zeg het dan gewoon. Stel, we hebben 150 abonnees en het nieuwe jaar begint. Wij gaan dan naar de drukker en bestellen 155 boekjes en betalen die voor het grootste deel uit onze eigen zak, want daar kun je het geld van de reeds betaalde abonnementen niet voor gebruiken, dat geld zit in de schatkist, voor hun volgende nummers. Als er nu 15 mensen zijn die niet meer betalen en hun abonnement niet opzeggen, dan zitten wij met een kostenpost en moeten we de kaas op het brood vervangen door jam, voelt u hem?

Bovendien geeft het enorm veel extra werk, want we moeten een lijst maken van de mensen die niet betaald hebben, wel het eerste nummer van dit jaar gekregen hebben, met een persoonlijke brief erin en dan steeds afstrepen wie later toch nog betaalt. En het arme kind heeft het al zo druk. U kunt haar troosten, en wie wil dat nou niet, door de volgende keer op tijd uw bijdrage te storten. Ik zal in elk geval mijn uiterste best doen, om haar weer op te vrolijken.

Ze heeft trouwens toch al een rottijd achter de rug, want op een dag, toen

ik stond te strijken, hoorde ik een angstige kreet, dat er een inbreker was. Ik vlieg naar de bijkeuken, pak mijn klewang die daar ligt en storm de kamer weer binnen. “Waar is die inbreker, dan zal ik hem een kopje kleiner maken,” vraag ik aan Thea. “Nee,” zegt ze met een vertederde blik in haar blauwe ogen, want ze waardeert het zeer, dat ik altijd over haar persoonlijke veiligheid waak, “ik bedoel een inbreker in de computer”. Ik met mijn stomme gezicht kijken, of ik een verdikking in de telefoondraad naar de computer zag schuiven, maar ik zag niks. Het schijnt, dat je tegenwoordig ook elektronische inbrekers hebt. De zware misdaad verzint tegenwoordig ook van alles om je bezittingen te roven. Kijk, vroeger had je Age M. met zijn thermische lans en als je die betrapte, dan wist hij, dat hij pech had gehad en verder niets. Maar tegenwoordig gebruiken ze allerlei sneaky manieren om bij je binnen te komen. Het gevolg van de inbraak was, dat Thea weer veel werk te doen had, om alles weer in orde te krijgen. De inbreker had dit keer zelfs wat achter gelaten, n.l. twee prachtige natuurfoto's, ik bedoel ook echte foto's van bergen, want als hij andere natuur foto's had achter gelaten, u weet wel welke ik bedoel, dan zou Thea misschien gaan denken, dat ik op bepaalde ondeugende sites ging kijken, wanneer zij naar de gymnastiek gaat, terwijl mijn kennis van de pc zo klein is, dat ik niet eens zou weten, hoe ik daar moest komen. Maar goed, u begrijpt nu misschien, waarom ze een beetje wanhopig is, van alle tegenslagen, die ze de laatste maanden heeft ondervonden.

Schreef ik u in het vorige nummer, dat de administratie geheel in orde was, dan bleek dit later maar gedeeltelijk waar te zijn. Volgens de accountant moet de administratie van het blad HelleMonster in de boeken van de Stichting opgenomen worden, evenals die van onze Unimog. Paul en Thea gingen dus aan de slag en probeerden beiden, om alles kloppend te krijgen, maar hoe ze ook te werk gingen, elke keer bleek er toch iets niet in orde te

zijn. Het vreemde was, dat alle cijfers klopten, met wat er op de giro staat, maar elke keer kwam Paul €20,40 ergens te kort. U snapt het al, veel e-mails gingen heen en weer, maar ze kwamen er maar niet uit. Paul vroeg

ons toen, of wij op een zaterdag met alle rekeningen en administratie naar hem toe konden komen, dat was veel gemakkelijker. Thea en Paul konden dan samen alles nakijken en hij vroeg ons, wanneer het ons schikte. Nou ben ik een uitgekookte jongen, al zou je dat op het eerste gezicht niet zeggen, maar ik weet, dat Paul zijn vrouw Hannie heerlijk Javaans eten kan koken, dus stelde ik heel vriendelijk voor, om op een zaterdag om 15.00 uur in Hoogvliet te zijn, in stilte hopende natuurlijk, dat wij konden blijven eten, want ik wist, dat het wel een paar uur zou duren, voordat ze alles voor elkaar hadden. Het is bij mensen, die uit Indië komen, n.l. heel normaal, dat je mee eet, als je daar bent. En ik had wel gelijk hoor, alles werd gecontroleerd, zelfs mijn ouderwetse kasboek werd erbij gehaald, maar er bleef toch iets onduidelijk. Het werd later en later en uit de keuken kwamen de voor mij al bekende geuren. Om zeven uur kwamen Paul en Thea naar beneden, nog niet helemaal klaar, maar ze waren toch wel een eind opgeschoten en toen kwam het moment, dat we aan tafel werden genood. Met al die lekkere smaakjes waande ik me weer terug in Indië en heb er dan ook van genoten. Dit was de stille bijdrage van Hannie, de xyl van Paul, om te zorgen dat HelleMonster kan blijven draaien. Inmiddels kan ik u geruststellen, de accountant kan de boeken controleren, want de beide administraties zijn nu bij elkaar gevoegd en alles blijkt tot op de eurocent te kloppen.

Misschien vraagt u zich nu af, hoe het met mij gaat na de machtswisseling van de afgelopen vergadering in Maassluis. Nou, u hoeft zich geen zorgen te maken, want ik heb mijn positie kunnen verstevigen. Niet alleen doe ik de strijk, maar schil nu ook de aardappelen. Ik heb daarnet de spruitjes ook schoongemaakt en alles staat gereed, om gekookt te worden. Bovendien doe ik het huiskamertje op maandagmiddag, dus ik kan steeds slechter gemist worden in dit huishouden. Het is natuurlijk ook in mijn eigen belang, dat ik deze situatie zo laat ontstaan, want ik ben nog steeds bang, dat er op een dag een Chippendale gozer langs komt schuiven, en paniek in ons huwelijk brengt, want wees nu eens eerlijk, hebt u mij wel eens goed bekeken? Ja, ik ben die man, met een wilde bos haar, 62 jaar oud met een brilletje op mijn neus, gekocht bij Blokker voor €1,00. Daarom zult u mij altijd in de buurt van Thea vinden, op de dag van de amateur of op onze meetingdagen ergens in het land en ik kijk met argusogen, wie er een beetje verdacht langs komt schuiven. Het is net als in de dierenwereld, je moet alles in de smiezen houden. Het enige wapen dat ik heb, is het feit, dat die Chippendale boys er altijd op uit zijn, om te

laten zien hoe mooi ze zijn, maar daarmee krijg je de aardappels niet geschild en de kleren niet gestreken. Bovendien heeft ze me eeuwige trouw gezworen toen we in het huwelijk traden, maar wees gewaarschuwd, ik heb zelfs ogen in mijn rug.

Mensen, in alles wat ik schrijf, zit een kern van waarheid, maar er zit ook altijd een groot deel van zelfspot in, dus neem het bovenstaande niet te letterlijk. Mocht u de behoefte voelen, om Thea met warmte te begroeten, doe dat dan gewoon, want het gevoel JALOEZIE ken ik niet.

Buiten begint het weer donker te worden en ga ik afscheid van u nemen. Ik hoop u allen weer in goede gezondheid op onze jaarlijkse meeting te mogen ontmoeten, ditmaal in Maassluis, dan kunnen we weer eens gezellig bijpraten.

Ik moet u allen de hartelijke groeten overbrengen van Thea.

73/Gerard PA3AAE

Uit de oude doos Quo Vadis?

Onlangs ontvingen wij de nieuwe radiolampencatalogus van een der grootste Amerikaansche fabrieken; ruim 300 (ja zeker: driehonderd!) typen zijn er in opgenomen.

Onmiddellijk hebben we er toen de

Philips-catalogus bijgesleept en zoowaar, ook al een 200 uitvoeringen. Zou het geen tijd worden om eens een flinke opruiming te houden? Alle partijen zouden daarmee gebaat zijn, niet het minste de ongelukkige handelaren en servicemensen.

Bezwaren van het publiek? Praat me er niet van, als dat zoo was, dan zaten we vandaag den dag nog dik in de Arke Noach's, Velocipedes en T-Fordjes.

Het ras der schoenlappers is uitgestorven, finaal, maar de lampenfabrieken brengen er een nieuw anachronisme voor in de plaats: een ras van radiolappers.....

uit "Radio Bulletin" van "De Muiderkring" 4 Maart 1940.

OVER & UIT

Door: Gerard PA3AAE

De stichting HelleMonster blijkt bij veel mensen toch goed aangeschreven te staan.

Zoals u weet, hebben wij al gratis een complete radiowagen gekregen van een abonnee van ons blad, iemand die nog steeds anoniem wil blijven.

Van een ander, die in de computerwereld zit, kregen wij een gratis domein op internet, wat een mooi aanbod is, want ik heb wel eens gelezen, dat een domein al gauw €45,00 per maand kost.

Een paar dagen geleden, toen ik de krant uit mijn brievenbus ging halen, vond ik ook een grote dikke enveloppe met dat bubbeltjes plastic erin.

Ik ben erg nieuwsgierig van aard, dus maar snel de enveloppe open gemaakt en tot mijn grote verbazing kwam er een mooi kleurrijk boek uit.

Op de kaft een foto van een tanker, met een overspoelende zee en het boek was geschreven door Cor Dobbelaar, met als titel OVER & UIT.

Snel heb ik even het boek doorgebladerd en zag, dat het verhalen bevat van een marconist die zijn reizen hierin beschrijft over de 30 jaar, die hij op zee heeft doorgebracht, met prachtige foto's van de schepen, waarop hij heeft gevaren.

Eerst moest natuurlijk wel het huishoudelijke werk gedaan worden, maar mijn nieuwsgierigheid zorgde er wel voor, dat ik dit alles met de franse slag deed. Zodra ik klaar was, heb ik me op de bank geïnstalleerd en ben gaan lezen. Ik had niet eens door, dat Thea een bak koffie had neergezet, die dus koud werd, want ik merkte, dat Cor het zeemansleven heel leuk kan beschrijven en ik herkende heel veel van de dingen, die hij vertelt.

Het is niet een boek alleen voor marconisten, want ook de andere functies aan boord komen aan bod en ook mensen, die nooit gevaren hebben, zullen het boek leuk vinden. Ze krijgen dan een beeld van het zeemansleven in al zijn facetten en de verteltrant is ook leuk. Maar wie was nou Cor Dobbelaar? Later kregen wij een e-mail, waarin hij vertelde, dat hij ons blad kent en morse levend wil houden, vandaar dat hij het boek aan onze stichting schonk, in de hoop dat wij daarmee mensen enthousiast konden maken voor het aloude morseschrift.

Dit boek is beslist een aanrader voor een ieder, die geïnteresseerd is in de radiohobby en het kost €33.90. Het is uitgegeven door:

Boon uitgeverij te Groningen, ISBN 90-75913-11-7

Als u het aanschaft, weet ik zeker dat het boek bij u in de smaak zal vallen.

HANDSCHRIFT

door: Ger Rossel

Proloog

OM, vindt u het handschrift hierboven mooi? Misschien wel, of misschien ook niet. Ik ken iemand, die zo schrijft. Ik hoef hem niet te zien, noch te horen. Maar elke geschrift met dát handschrift moet van Henk zijn. Geen twijfel mogelijk. Ik denk zelfs zijn karakter te kunnen herkennen in dit sierlijk handschrift.

Mijn verhaal

Het was het jaar 1961. Ik was toegelaten tot het Radio Instituut Steehouwer in Rotterdam voor de 2-jarige opleiding Radio-Telegrafist. Hoe het zo gekomen is,.... wel ongeveer als volgt. Met radio's knutselen vond ik machtig interessant en mijn lerares Duits vond mij zulk een vrijgevochten type dat ze eens verzuchtte: "Je zou een echte zeeman zijn." Dus zo is het gekomen. Je ziet hoe eenvoudig een beroepskeuze kan zijn! Een belangrijk deel van de opleiding bestond natuurlijk uit het "seinen en opnemen". Daar wil ik het met jullie eens over hebben. En over mijnheer De Boer. Deze was leraar zeevaartkunde, leraar voorschriften maar vooral onze leraar "seinen en opnemen". Mijnheer De Boer was een persoonlijkheid, met een charismatische uitstraling. Iemand voor wie je, als 17-jarige snotneus, onmiddellijk een heilig ontzag had. Hij had als stuurman gevaren, maar was daarvoor afgekeurd (zei hij tenminste). Hij heeft zich vervolgens verdiept in "the noble art of beating brass". Het mag een nadeel lijken, dat hij nooit de praktijk als sparks heeft meegemaakt, maar om met Cruyff te spreken: "Elk nadeel heb zijn voordeel." Mijnheer De Boer was gezegend met een fantastisch morsehandschrift. Niet verzielt door een jarenlange praktijkervaring. De eerste maanden van de opleiding werd er geoefend met de metronoom. Want, zoals hij zei: "Het gaat om het ritme, het gaat om de beat." Dus tik-tik-tik-tik-tik-tik-monotoon en de hele klas maar meetellen van: een-een-twee-een-drie-een-twee-drie

(letter S) etc. Mijnheer De Boer liep rond met een liniaal, waarmee hij de doorzakking van de pols controleerde. Deze moest minimaal 2 cm bedragen. Het seinen vanuit de vingers was uit den boze! Een corrigerend klapje met dezelfde liniaal was je (pijnlijk) deel bij het niet goed vasthouden van de sleutel. Ja, ja dat waren nog eens tijden... Maar er kwam een moment, dat het gewichtje van de metronoom helemaal onderaan beland was en het derhalve niet meer mogelijk was om mee te één-twee-drieën. Op dat moment verkregen we de vrijheid. Vanuit het strakke keurslijf van de metronoom werd er vanaf dat moment een “handschrift” ontwikkeld. Analoog aan het leren schrijven in de eerste klas van de basisschool. Een ieder moet eerst de juf na-apen en tekent dezelfde letters met dezelfde krullen. Bij het verlaten van de basisschool kan iedereen schrijven maar het schrift ziet er bij ieder individu anders uit. Een natuurlijke zaak, nietwaar? Terug naar meneer De Boer. Voor het seinen kregen we een stuk tekst dat individueel verwerkt moest worden, een ieder in zijn eigen tempo. Hijzelf had een grote keuzeschakelaar, waar hij iedere seinsleutel kon doorschakelen naar zijn bandapparaat. De controle bestond nu natuurlijk uit het nameten van de lengtes van de inktstreepjes op het papier met weer diezelfde liniaal. De verhoudingen moesten uiteraard redelijkerwijze 1:3:5 zijn. Als het te gek werd, moest je opdraven en werd je met je neus hardhandig op de feiten gedrukt. De toen nog houten liniaal kromde hij daarbij vervaarlijk tussen duim en wijsvinger van zijn twee knoestige handen. Als je heel goed je best had gedaan, werd je beloond. Dan mocht je voor de les “Opnemen” zelf de sleutel bedienen, i.p.v. mijnheer De Boer. Dat was een hele eer. En nog wel op zijn sleutel, die van een veel betere kwaliteit was en bovendien veel fijner in de hand lag dan het oefenmessing waar wij het mee moesten doen! Na één jaar hadden wij één afvaller. Deze knaap was gespeend van elk maatgevoel, seinen werd een hopeloze zaak, opnemen echter als de beste. Einde carrière. Dat was erg sneu, want het was een ontzettende bootjesgek.

Toen, midden in het tweede leerjaar gebeurde er iets dramatisch. Ons was inmiddels bekend dat mijnheer De Boer een zwaar leven leidde.

Sommigen hebben het over een goed leven, maar ik weiger dat categorisch te geloven. Hij vertelde nooit veel over zijn privé leven, maar de man was gescheiden. Hij had, dacht ik, ook ergens een dochter en woonde afwisselend bij zijn zuster of in zijn aftandse grote auto, ik dacht een grote Amerikaan of een Citroën model strijkijzer. De avonden werden veelal doorgebracht in openbare gelegenheden waar, afgaand op de kegel die hem 's morgens vooraf ging, de alcohol rijkelijk vloeide. Hij was 's morgens dan ook meestal net op tijd, maar ook vaak te laat. Wij vonden het dan ook niet vreemd, dat ook op die bewuste koude winterochtend de stoel van mijnheer De Boer bij het begin van de lessen leeg bleef. Maar toen dat een uur later nog steeds het geval was begonnen wij ons zorgen te maken. Dat was immers nog nooit gebeurd. Mijnheer De Boer kwam uiteindelijk altijd, ziek of niet ziek. De school vormde een deel van zijn dagelijks (warme) verblijf. Een echt thuis had hij immers niet. En toen, ik dacht rond een uur of elf, kwam de directeur binnen, een man die je zelden zag, de heer Steehouwer zelf. Deze deed de verschrikkelijke mededeling, dat onze mijnheer De Boer die nacht “dood gebleven” was. Ik kan mij niet herinneren, dat wij verdere details te horen hebben gekregen. De shock was enorm, maar de gebeurtenis zelf was voor insiders wellicht geen verrassing.

Terug naar het leren van Morse en dan met name het seinen. Wijlen mijnheer De Boer had een goede basis gelegd voor de nu reeds bij velen ontwikkelde skill van het

zelfstandig seinen. Het was nog niet bij een ieder volmaakt, maar het handschrift was individueel al redelijk herkenbaar. Enkele dagen na het verscheiden van onze oude gewaardeerde leraar, was ons instituut erin geslaagd een leraar in te huren uit de school van Radio Holland en wel de heer Dunnebier (ja, ja what's in a name?). Zijn naam was al een voorbode van de andere wind die ging waaien over de seinoefeningen. Deze goede man had n.l. een geheel ander idee

over het morse-onderricht. De seinlessen verliepen verder als volgt. De leraar draaide de toongenerator vol open, seinde de tekst en wij moesten synchroon met hem, dus dezelfde snelheid, hetzelfde ritme, maar dus ook met zijn handschrift de tekst mee seinen. Als alles dan 100% perfect zou zijn, kreeg je een soort Ierse Riverdance met de seinsleutels, een playback-avant-la-lettre (met messing dan). Maar zowel Riverdance als playback waren in die tijd onbekend, dus wat hij wilde bereiken was ons niet geheel duidelijk. Klonen van Radio Holland sparkies? Vooral ondergetekende was redelijk recalcitrant en eigenwijs (in zijn jonge jaren heel erg, nu nog maar een beetje) en fietste er op eigen snelheid, zowel met lagere maar veelal met hogere snelheid dwars doorheen. Als een Riverdancer die de Pasodoble vertolkt temidden van de Irish Myst. Het moge de lezer duidelijk zijn dat de nieuwe leraar, met een hoog “ambtelijk” gedrag, uiteindelijk de handdoek in de ring heeft geworpen en toe heeft gegeven aan de verlangens van deze groep vrijbuiters. Na enige weken konden wij weer verder gaan met het bijschaven en perfectioneren van ons eigen handschrift. Het instituut Steehouwer had een goede naam wat betreft de opleiding, en het slagingspercentage was dus ook erg hoog. Ook ik ben geslaagd met voor seinen “code” een 9(18 wpm) en een 10(22 wpm) voor “verstaanbare taal”. Dankzij wijlen mijnheer De Boer, én het feit dat de begrenzing van de metronoom het begin van onze vrijheid was in het ontwikkelen van zoiets individueels als een morsehandschrift.

**De hele school op bezoek in de Hojelkazerne te Utrecht
Rechts op de foto de heer Steehouwer zelf.**

Epiloog

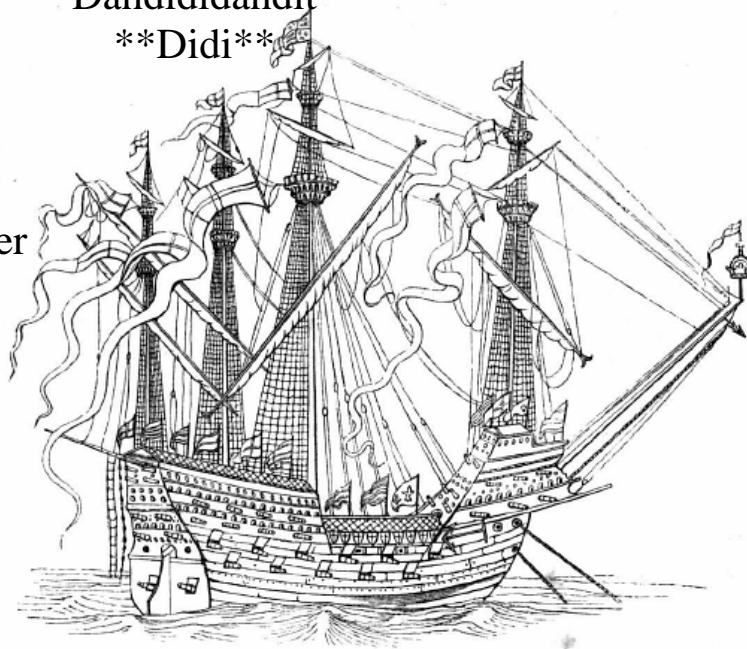
Sinds enige weken heb ik weer een seinsleutel. Een oude oefensleutel. Kostte maar 10 euro's bij Quakernaat in Vlaardingen. Met een Velleman toonkitje komt er zowaar ook weer "muziek" uit. 4 februari 1979 had ik voor het laatst de sleutel beroerd toen ik QTP gaf aan Norddeichradio (DAN) bij het binnenlopen van Hamburg. Nu luister ik op mijn zeilboot(je) ook weer op de KG. Alléén de amateur-banden, want de schepen en kuststations zijn weg natuurlijk. Maar wat zijn er toch veel "ambtelijke" morseklonen!! Totdat iemand mij informeerde en mij verwees naar enkele websites. De oogschellen vielen af. De freeware heb ik gedownload en nu kan ook mijn vrouw perfect seinen. Zittend achter het toetsenbord van de computer met de speakers aan, kan ik haar foutloze maar o, zo kille seinen probleemloos opnemen. Ik koester de herinnering, dat ik aan de manier van afstemmen van een zender kon horen, dat Willem in de lucht kwam. Dat ik aan de manier van seinen kon horen dat Peter een rothumeur had. Dat ik iemand die seinde: ... "de DKNE" kon zeggen: "Je liegt, je bent Gerhard niet." Maar een echt feest was het altijd, als we een reis maakten naar New Orleans (LA) en we moesten ankeren op de Mississippi. Dat laatste woord in een telegram ging natuurlijk altijd voluit, nooit als Miss. En niet seinen als een kloon, maar maak van de 2^e, 3^e en 4^e "i" nu eens "e's". Maar dan ook nog in de goede maat, met een lekker ritme. En met hart en ziel! Een feest toch!

****Dahdididahdit****

****Didi****

Ger Rossel

Radio-Instituut Steehouwer
Graaf Florisstraat 74?
Rotterdam
1961-1964

Trein

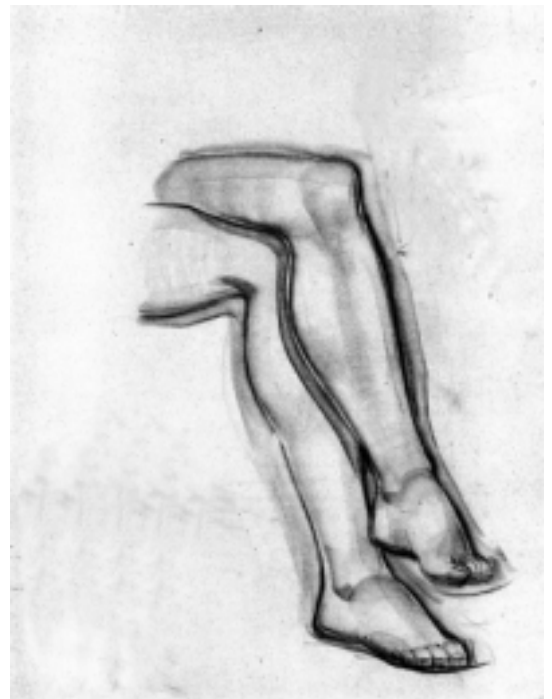
door: Pieter PA3BWA

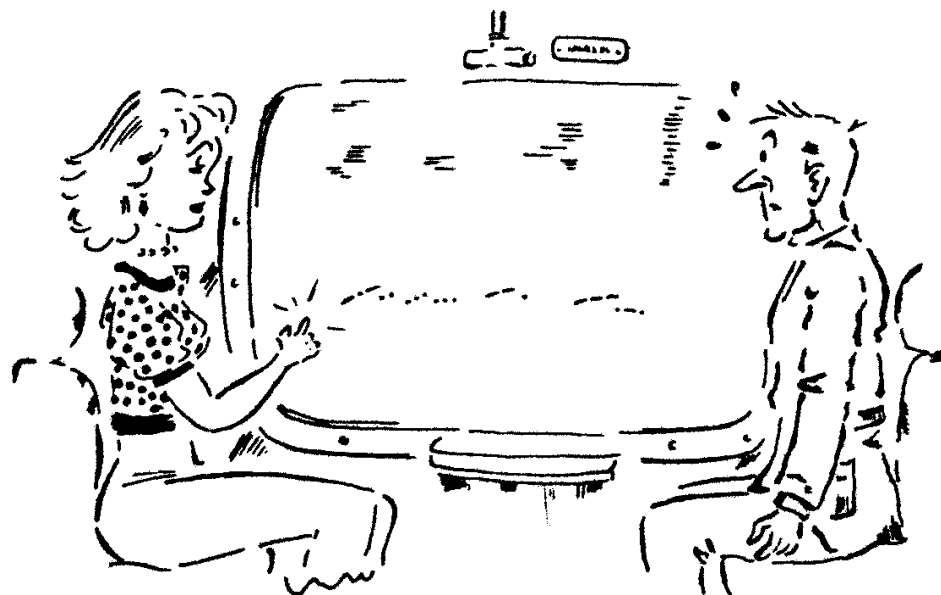
Verveeld keken we wat naar buiten waar de bomen voorbij flitsten. We zaten in de trein van Amsterdam richting Den Haag. Het was zaterdag en we hadden een vrij weekend voor de boeg. De hele week waren we druk bezig geweest op de Verbindingsschool, zelfs op de vrije avonden hadden we zitten oefenen om onze snelheid op te voeren, want we zaten vlak voor het examen - 30 woorden per minuut met een zware koperklopper, het moest lukken om te slagen.

Langzaam werd vaart verminderd en met een hoop geknars en stoom van de locomotief, kwam de trein op het perron van Leiden tot stilstand. Een knappe jongedame kwam onze coupé binnen en ging tegenover me, naast mijn vriend Jaap zitten. Via het raam kon ik haar spiegelbeeld goed zien, een sportief meisje met helder blauwe ogen en blond haar, dat ze in een lange paardenstaart droeg. Toen de trein zich weer in beweging zette nam ze een boek uit haar tas en begon te lezen, "For Ever Amber" stond er op het titelblad.

Jaap had haar ook vanuit zijn ooghoeken bekeken, haalde veelzeggend zijn wenkbrauwen op en begon zenuwachtig te tikken op het tafeltje tussen ons in. Ik sloeg er eerst geen acht op en keek weer naar buiten, waar de regen lange slierten op het raam trok. Maar dan herkende ik plotseling het ritme in zijn getik, het waren morse tekens. Aandachtig begon ik nu te luisteren. "Wat een schatje en wat een mooie ogen," ontcijferde ik. Achteloos naar buiten kijkend begon ik ook te tikken: "Mooie benen," seinde ik terug. "Hoe oud zou ze zijn," was zijn reactie. Zo kwamen ook haar neus en

haar ogen aan de beurt en even later zelfs haar mooi gevulde bloesje. Zo ging het nog een poosje door tot Jaap trommelde: “Hoe zou ze heten?”

Ik wilde net weer wat gaan tikken toen ze het boek liet zakken en even heel licht kuchte. Beiden keken we haar vragend aan. “Willen jullie mijn naam graag weten?” vroeg ze glimlachend. Daar zaten we als kleine jongens, met onze mond vol tanden haar verbaasd aan te kijken. “Ik heet Annemiek.”

Twee jaar later, nadat ze terug kwam van een reis als marconist op een Noors vrachtschip, is Jaap met haar getrouwd. En weer een jaar later was ik als peetvader bij de doop aanwezig van hun zoontje, dat naar mij vernoemd was. Hij heeft nog even gevaren als radio officier en is later in Amerika gaan wonen. De weduwe van Jaap heb ik onlangs nog bezocht en samen hebben we veel herinneringen opgehaald, ook hoe het begonnen was, zo'n 50 jaar geleden.

Klaar voor onderwater

Deel 3

1962

Een reis naar Nederlands Nieuw Guinea

door: Ronald PA3CWG

Varend in smaldeelverband richting De West, werd het voor de onderzeeboot de Zeeleeuw(S803) tijd om na de crossing halverwege, te gaan uitluisteren naar de MONA. De Zeeleeuw was een ex Amerikaanse sub gemaand USS Hawkbill uit 1944, die voor vijf jaar was uitgeleend aan Nederland. Die vijf jaar werden een paar jaar meer. MONA staat voor Marine Omroep Nederlandse Antillen. In Europese wateren en de Atlantic werd de MONED (zie Deel 1) dus PBC2, via de luidspreker, op een zacht pitje beluisterd.

Werden de HF signalen van de MONA sterk genoeg, dan kon verkeer voor het onderweg zijnde smaldeel V via PJK worden ontvangen. Dit kuststation had telex verbinding met het moederland achter de duinen bij Noordwijkradio. Voor onderling verkeer, o.a. met de Dolfijn, ook een sub, werd de ship/ship frequentie de 4112 kHz gebruikt, ja hoor 599 plus. Na bezoek aan Paramaribo, waar de Nederlandse autoriteiten nog met witte tropenhelmen op liepen, werd Curaçao bezocht, alwaar we een dringend bericht ontvingen. Vanwege de gespannen politieke situatie in Nederlands Nieuw Guinea werd het door de Nederlandse regering gewenst geacht, de militaire presentie daar te versterken. Er waren daar Indonesische parachutisten geland en er waren infiltraties geweest. Reeds eerder ontvangen geheime berichten hadden de Commandant J.v.d.Griendt/LTZ 1 op deze gespannen situatie voorbereid. Dit bericht met voorrang, lees “DRINGEND”, en gecodeerd, lees “GEHEIM” werd de ontvangende operator uit de vingers getrokken en door de codeofficier direct gedecodeerd. In een codebericht zijn de eerste en de laatste twee groepen van de tekst de aanduiding van de gebruikte soort code. De classificaties “confidentieel” en “NATO-restricted” konden door de

telegrafist van de wacht worden behandeld. De andere berichten, de geheime en zeer geheime, daar kreeg hij het koud van. Wat er in stond? Er stond: “Klaarmaken, bunkeren en opstomen, bestemming NNG.” Gedeeltelijke informatie hierover werd alleen aan enkelen medegedeeld!

In plaats van retour Neder-

De zeeleeuw

land, werd de reis via het Panamakanaal vervolgd, een stukje verder dus. Tijdens de passage van het kanaal, konden we in de Gatunsluizen die aardige locomotiefjes bewonderen, die de boten er doorheen slepen en terwijl dit plaats vond, werd er aan aanboord gekomen hulppersoneel met een donkere huidskleur o.a. beschuit met muisjes aangeboden. Nee, dat viel niet in de smaak. Je moet bedenken dat er ook van die luxe Cruiseschepen doorkomen, daar viel heel wat beters te kanen..... Na bezoek aan Manzanillo, waar de bloemetjes behoorlijk werden buiten gezet en de post naar Nederland door de factuur was afgegeven, werd met volle oliebunkers de Mare Pacifico opgevaren. Met bijna volle kracht boven water varende, werd de koers op NNG aangestuurd, met tussenstop Guam.

De MONIG, de lezer zal daar nu wel de betekenis van weten, kwam “in beeld” en loste de MONED af. Traffic van Nederland via JZK/Biak of Hollandia werd op deze omroep geplaatst. De 8 en de 12 MHz, die goed werkten in de N.A., werden hier door de 16 en de 22 MHz voor verbinding met PCH vervangen, vooral de 16 MHz deed het goed. Later onder bevel van CZMNNG, dat is commandant zeemacht enz., werd er patrouillerend in deze warme wateren, wegens de veiligheidseisen, totale radiostilte opgelegd. Snuiverend met whipantenne op, werden de berichten die voor ons bestemd waren, opgenomen. Deze berichten werden enige malen herhaald omdat er vaak gedoken werd en er niet altijd opgenomen kon worden. Was ontvangst dringend nodig, dan werd er gelegenheid gegeven, ook in de Indonesische wateren. In Manokwari werden wij op de daar gelegen “woonboten” ingekwartierd, na twee

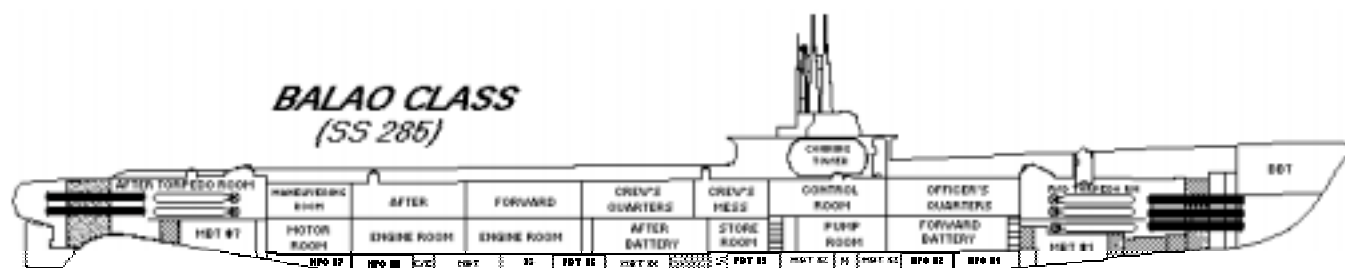
maanden patrouilledienst, werden we op 12 juli door de hr.ms.Walrus afgelost. We maakten de terugreis via Madagaskar, Lagos en Dakar naar Nederland, aankomst 12 september. Een rondje moeder aarde, na WW2 één van de langste reizen van een Nederlandse onderzeeboot. (volgens de Marineleiding 20.000 zeemijlen, toen in sept.1962) De aanwezige torpedo's in de tien buizen, zes in de boegbuiskamer en vier in de hekbuiskamer, zijn niet afgevuurd, gelanceerd moet ik eigenlijk zeggen, gelukkig maar.

Ronald PA3CWG

Aanbevolen lectuur: Nederlandse Onderzeedienst 75 jaar.

Door: P. Jalhay

<http://www.usshawkbill.com/~366/366hawk.htm>

SPECIFICATIONS ZEELEEUW

<i>Overall Length x Maximum Breadth:</i>	----- 311 ft. 9 in. x 27 ft. 3 in.
<i>Displacement:</i>	----- 2,010-2,075 tons Surfaced; 2,415 tons Submerged.
<i>Operating Depth:</i>	----- 400 feet.
<i>Watertight Compartments:</i>	----- 8 plus conning tower.
<i>Pressure Hull Plating:</i>	----- approx. 7/8 in. high tensile steel.
<i>Torpedo Tubes:</i>	----- 6 bow; 4 stern; max load = 24
<i>Deck Guns:</i>	----- 1 4-in./50-cal. or 1 5-in./25-cal.
<i>Maximum Speed:</i>	----- 20.25 knots surfaced; 8.75 knots submerged.
<i>Cruising Range:</i>	----- 11,000 miles surfaced at 10 knots.
<i>Submerged Endurance:</i>	----- 48 hours at 2 knots.
<i>Fuel Capacity:</i>	----- 116,000 gallons.
<i>Patrol Endurance:</i>	----- 75 days.
<i>Propulsion:</i>	----- Diesel-electric reduction gear with 4 main generator engines, 1 aux. generator 4 main motors with 2,740 shaft horse power. 2 126-cell main storage batteries.

De glazenwasser

Door: Bob PA3CWS

Als rechtgeaard zendamateurling heb je natuurlijk ook nog andere klusjes te doen in en rond het huis. Zo zal het bij velen van ons gaan denk ik zo, dus waarom bij mij niet. Alleen komt bij tijd en wijle bij ons een glazenwasser langs om de ramen te zemen, aangezien het op een ladder staan niet tot mijn favoriete bezigheden behoort. Het is de vader van één van mijn burens, een rasechte Amsterdammer, geboren en getogen in de Jordaan en zijn hele leven al in het vak. Nou kom ik zelf ook uit Mokum, dus we dollen nog wel eens met elkaar. Dat kan prachtig, aangezien we van het zelfde bouwjaar zijn en dus gewoon jij'en en jou'en. Zoals ik reeds vertelde valt onder mijn klusjes ook het onderhouden van de voor- en achtertuin, alsmede de verzorging van de kamerplanten. Deze laatste waren weer toe aan de wekelijkse verzorging en dus liep ik de kamer rond met mijn gietertje in de hand. Onze ramenpoetser die voor het raam stond zag dit alles aan en maakte een gebaar van "Wat is dit nou, ben je ook al een watje geworden, dat is toch geen kerelswerk." Dat nam ik natuurlijk niet, dat is logisch, dus ik meteen naar buiten. "Wat nou weer," zei ik tegen hem, "heb jij dan nog nooit groene vingers in je leven gehad!" Na deze woorden keek hij meteen naar zijn handen, zowel naar de binnen- als de buitenkant en riep vol overtuiging "Nee nog nooit, maaier datte ken ook niet, want ikke sit alteit met me klauwen in ut kouwe woater, weet je, So doende!" Nou, dit was toch duidelijke taal. Nadat ik dit bevestigde door alleen maar "ja" te knikken, kon ik niet anders

doen dan snel naar binnen gaan om het voorval aan de xyl te vertellen, die het uitgierde van het lachen. Zelf ben ik maar naar boven de shack ingegaan om over de band te draaien.

Staande op zijn laddertje staart hij nog vaak door het raam van mijn radiohut naar mijn radiospullen. Eens bij mooi weer toen de ramen openstonden had hij mij met cw gehoord en zag mijn rechterhand de seinsleutel beroeren. Het volgende hoogstaande gesprek, vanaf de ladder, vond toen plaats: “Wat mot je nau met dat getuteretuut?? Messjokke wort ik erfan, dat je geen koppein erfan kreig??” Ik probeerde hem nog iets uit te leggen, maar dat was vergeefse moeite, hij luisterde amper en onderbrak mij meteen met “Ik ga feel liefer fisse, lekker an ut waaoter, met me kanus in de vrije lugt.”

Dat wij radioliefhebbers ook vaak in de vrije lucht vertoeven en daarbij ook nog vissen naar een onbekend station zal hem wel nooit aan zijn verstand gebracht kunnen worden. Dat is vergeefse moeite. Zendamateur zal hij wel nooit worden, want daar mist hij ten enenmale net die groene-radiovingers voor. Nee, laat hij maar lekker met zijn handen in het koude water van zijn emmertje roeren.

sleutelklik

GEEN BETERE

Frans komt een dierspecialzaak binnen. “Waarmee kan ik u van dienst zijn?”, vraagt de winkelbediende beleefd.

Frans: “Ik ben op zoek naar een sprekende vogel.”

Bediende: “Het spijt me, alle beo’s en papegaaien zijn uitverkocht. Ik kan u echter wel deze specht aanbevelen.”

Frans verwonderd: “Kan die dan praten?”

Bediende: “Nee, dat niet, maar hij beheerst het morsealfabet als geen ander.”

Bron: Gerarduskalender, Wittem

Een zee van tijd

Mijmeringen van een Marconist

Door: Jan PA3CBS

Deel 3

De Voorbereiding

19-11-1958

In de schaduw van het Vredespaleis in Den Haag, ligt de Scheveningseweg. Op nr. 6, een oud herenhuis, is de Inspectie Kust- en Scheepsradio gevestigd. Hier werden de examens seinen en opnemen, voorschriften en radiotechniek afgenomen door gepensioneerde P.T.T.'ers. Zij konden op deze wijze nog wat bijverdienen, maar hadden weinig binding meer met de werkelijkheid. Bijna normaal was dat je de eerste keer zakte. De radiotechniek deed je vaak de das om, maar ik had schijnbaar mazzel en slaagde in één keer, zodat ik ter plekke het Internationaal Certificaat van bekwaamheid als Radiotelegrafist der 2e klasse (Certificate of Proficiency in Radiotelegraphy of the 2nd class), trots in ontvangst kon nemen. Het ziet er net zo uit als het rijbewijs, is van hetzelfde linnen, maar dan in het blauw.

Na een korte speech door de Voorzitter van de Examencommissie kon ik met twee vingers in de lucht de eed van geheimhouding afleggen, waarbij ik zwoer: de geheimhouding te bewaren, geen onzedelijke taal uit te zenden en de openbare orde niet te schenden. Ik kon, maar half luisterend, een glimlach niet onderdrukken; alsof ik juist voornemens was dit begrip in de wind te slaan. Of het betrekking zou hebben op mijn gedragingen aan boord, of aan de wal,

mogelijkerwijs zelfs te mijnen huize, is mij nooit duidelijk geworden. Maar het was al met al toch een plechtig moment voor een schoolverlater.

Ik belde direct naar huis en naar school, alwaar mijn verlossende mededeling als een donderslag bij heldere hemel werd betiteld. Dank U!

Het was nu zaak om een sollicitatie naar Radio-Holland in Amsterdam te sturen. Ik ontving een vragenlijst. Eén vraag leverde een probleem op: “Bent U bereid eventueel voor twee jaar uitgezonden te worden?” Daar zag ik tegenop. Ik was immers zo goed als verloofd en dan eventueel twee jaar van huis zag ik niet zitten. Dus vulde ik “Neen” in, waarop ik na korte tijd de lijst teruggestuurd kreeg met het verzoek er “Ja” van te maken, anders zouden ze me niet in dienst nemen.

Aldus geschiedde en ik hoopte maar dat het nog wel een tijd kon duren, alvorens ik bij de Never Come Back Line zou “mogen” varen. Voorafgaand aan mijn carrière op zee, kreeg ik met nog tien andere aspirant radio-officieren een praktijkopleiding.

01-02-1959

Tot 31 mei Praktijkcursus bij Radio-Holland in de Kerkstraat te Amsterdam. Leraar: de Graaf. Zakgeld: f.150,00 per maand. De Graaf vertelde trots dat zijn zoon Tom ook telegrafist was. Die voer als 5e radio-officier op het passagiersschip “Statendam” van de Holland Amerika Lijn. Op deze cursus leerde je omgaan met de radio-installaties die op de Nederlandse schepen het meest voorkwamen. Ook de aanverwante apparatuur, zoals diverse merken radars, radiopeilers, alarmontvangers voor noodseinen en echoloden. Het echolood b.v. is een deels onzichtbaar instrument op een schip. Behalve de recorder met bediening op de brug is er ook de zender die onbereikbaar in de dubbele bodem van het schip is geplaatst, en om die reden wel zichtbaar op de cursus: Aan het hoge plafond in de klas hingen twee “lampenkappen,” (de zender en de ontvanger) met eronder een houten plaat die de zeebodem voorstelde. Liet je de plaat zakken, dan werd het vanzelf “dieper”. Het echolood gaf op de recorder 6 voet “water” in het klaslokaal.

Je leerde de meest voorkomende storingen verhelpen en enige handige tips werden genoteerd en in de oren geknoopt. Ook werd geleerd hoe morseverbindingen in de praktijk verlopen. Ik had al ervaring omdat ik door de school in Haarlem als invalskracht een soort stage liep op PCH. Maar ook thuis had ik op de 500 kHz en in de kortegolf al veel morseverbindingen beluisterd en meegeschreven.

20-02-1959

Aan de Geldersekade te Amsterdam zetelde dr. Klokke, die mij medisch goedkeurde voor Radio-officier Grote Handelsvaart. Er werden uniformen gekocht bij de fa. Determeyer, Damrak, Amsterdam, waarmee natuurlijk meteen naar de fotograaf werd gespoed om een portret te laten maken voor ouders en vriendin.

10-03-59

Monsterboekje nr. Y-6159 bij de Waterschout in IJmuiden gehaald. Na de praktijkcursus was ik vanaf 1 juni beschikbaar. Nu maar afwachten tot ik bericht zou krijgen wat mijn eerste schip zou zijn.

12-08-1959

In dienst Radio-Holland. Aangemonsterd ten kantore van de Waterschout te Amsterdam als assistent (2e radio-officier) aan boord m.s.

"Oranjestad".

Aanvangsgage: f 269,00 per maand.

De Oranjestad

Wordt vervolgd

De techniek die Morse achterhaalde

Door: Pieter PA3BWA

Een kunstschilder doet graag een stapje achteruit om zijn werk op afstand in het juiste perspectief te bekijken. Dat wil ik ook doen, niet als kunstschilder natuurlijk, want dat is veel te hoog gegrepen voor mij, maar als voorzitter van de “Stichting HelleMonster”.

Ook kijk ik dan niet naar “mijn” werk, want feitelijk doe ik helemaal niets, maar naar het werk van de redactie van het tijdschrift HelleMonster.

Het tweede jaar van verschijnen van dit blad zit er op. Als gast heb ik de meeste redactievergaderingen mogen meemaken. Ik heb ook van nabij kunnen zien hoeveel werk er wel verzet moet worden om één boekje vol te krijgen, terwijl de volgende uitgave al weer in de pijn zit. De deadline moet immers steeds gehaald worden, want daar hebben de lezers toch recht op.

Het heeft me altijd verwonderd hoe dat allemaal mogelijk is voor slechts €3.-- per boekje. De kosten voor het samenstellen, hulpmaterialen, de drukker en de kosten om het boekje bij u in de brievenbus te krijgen. Dat brengt mij dan al gauw ruim boven de €3.--. Je zou bijna zeggen: “Dan moeten ze toch met verlies werken?”

Er doet zich echter een tegenstrijdigheid voor. Het is namelijk de voortschrijdende techniek die het Morse (CW) als communicatie middel overbodig maakte, maar het is ook deze zelfde voortschrijdende techniek die de redactie in staat stelt om toch voor slechts €3.-- een Morse magazine uit te geven.

Hoe dat kan ? Wel, de redactie moet heel nauw en intens samenwerken, teksten, vragen, afbeeldingen, proefdrukken etc. etc. vliegen tussen hen heen en weer. Maar ook tussen de redactie en inzenders van nieuwe

verhalen. Zou dit allemaal per post gaan, dan zou dat een kapitaal gaan kosten. De moderne techniek met E-mail reduceren deze kosten tot nagenoeg nihil. En daarom kan de redactie met €3.-- per boekje, of €12.-- per jaar voor een abonnement net uitkomen.

(Eén aanmaningsbrief naar een traag betalende abonnee is al voldoende om op het eerste boekje te verliezen !)

QUOD ERAT DEMONSTRANDUM

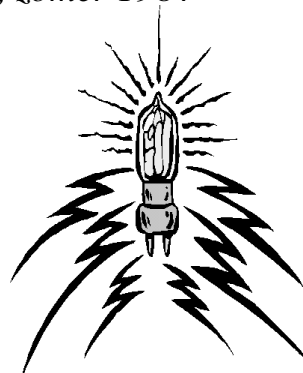

Sleutelklik

Meneer Slauerhof, schrijver van het boek “Het verboden Rijk” uit zich ergens in het boek over een telegrafist achter zijn seinsleutel, zoals alleen een echte schrijver dat doen kan: “..nu slinger ik mijn woorden het luchtruim in. Zij bereiken oneindige afstanden op een trilling, die ik achteloos wek met mijn hand. Zij omreizen de wereld, zij vallen neer, waar ik het wens, als zaad uit de hemel. Waarom voel ik mij dan geen God.....”

Bron: Morsum Magnificat nr 6, zomer 1984

Radio-Holland Reünie

Door: Henk Aardse

Zaterdag 15 mei 2004 is de datum waarop we van plan zijn de R-H reünie van 1999 te herhalen.

In 2004 is het 100 jaar geleden dat de eerste telegrafie-installatie op een Nederlands schip werd geplaatst, n.l. de s.s. Noorddam van de N.V. Nederlandsche-Amerikaanse Stoomvaart Maatschappij.

De doelgroep is:

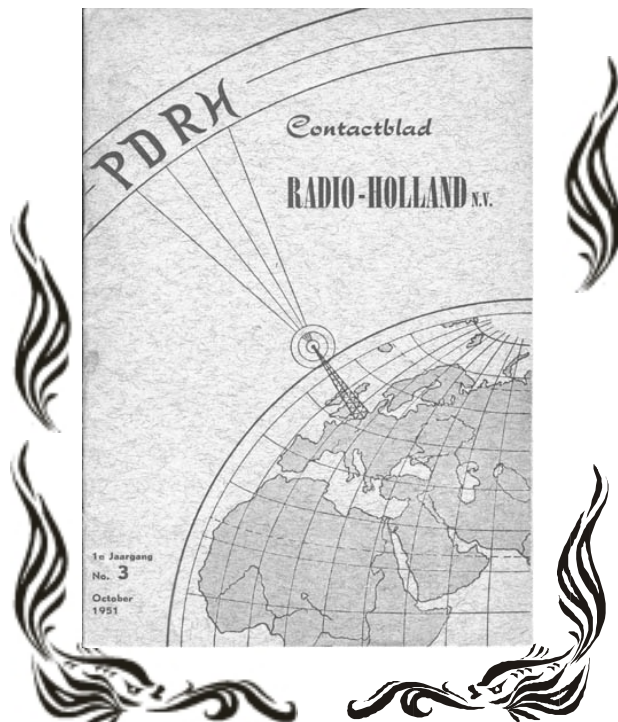
- Vrienden van de Stichting
- Oud radiotelegrafisten, marconisten en radio-officieren welke op de Nederlandse koopvaardij hebben gediend
- Oud radiotelegrafisten van Scheveningenradio
- Radio-Holland veteranen

Het is de bedoeling er wederom een dag van te maken (ca. 11.00 - 17.00 uur).

De locatie is nog niet bepaald.

Alles is nog eens na te lezen op de internetsite van de stichting historisch materiaal Radio-Holland: http://www.pdrh.nl/reunie_2004.html

Henk Aardse

Gemist

Door: Ko PAØJY

Antonie van Leeuwenhoek.

Een heel bekende naam, ware het niet dat het de naam was van een scheepje, een Belgisch scheepje.

In de tijd dat ik in de 50-er jaren op PCH werkte, liep ik ook nachtdiensten. Naast een aantal telegrafisten op de seinzaal die onder leiding stonden van een chef, liep je bijna in je eentje de radiotelefonie- en landlijndiensten. In die tijd had je tot 01.00 uur gezelschap van een collega die Kanaal B, de visserijgolf “open” hield. Op de landlijn afdeling was er tot 0400 een andere collega aanwezig. Tussen 0300 en 0400 uur moest je wederom kanaal B “in de lucht” brengen om de vissers de gelegenheid te geven hun vangsten aan de reder door te bellen. Daarvan maakten ook veel coasters gebruik, vooral wanneer zij, zoals die van de rederij Spliethof, wat verder weg waren.

Juffrouw Cohen op Amsterdam 39102 was het telefoonnummer dat ik moest bellen om de gesprekken door te zetten.

Dat ging ook wel eens fout.

Op een nacht belde ik dat nummer en kreeg een zeer verbolgen heer aan de lijn. Het was nu al de vierde nacht dat hij wakker werd gebeld en zijn nummer was 39101. Nou, dat werd aan de Technische Dienst doorgegeven en in het dagboek genoteerd, maar tevens meldde ik het aan “Amsterdam” zodat zij het daar aan de dienst van de telefooncentrales konden melden. Inderdaad bleek de fout in de centrale te zitten.

Maar...daar wilde ik het niet over hebben.

Het zal een uur of half 5 geweest zijn toen we door de PESK, de sleepboot Holland van Doeksen, werden gewaarschuwd dat een schip Mayday had geroepen. Of wij ook iets van de “van Leeuwenhoek” hadden gehoord. Nu was ik druk bezig met de OBSSen en nog liggende telegrammen en er was me niets bijzonders uit de luidspreker opgevallen.

Op advies van de chef seinzaal heb ik de koptelefoon opgezet en het hele verkeer op de landlijn laten liggen. Niets te horen. Tenslotte was zelfs de “Holland” niet meer in de lucht, hij antwoordde niet meer.

Later, omstreeks 6 uur kwam de “Holland” weer terug. Hij was onderweg naar een schip met stuurmoeilijkheden, maar een zware zee had de voormast weg- en de ruiten van de brug ingeslagen. Zijn antenne was ook

weg en hij had in vliegend stormweer met enkele bemanningsleden geprobeerd een noodantenne op te hangen. Dat was gelukt, maar hij hoorde niet zo veel meer. Van de “van Leeuwenhoek” had hij nog een

bericht ontvangen. Ze hadden op zijn vraag of hij te hulp moest komen gezegd: “We houden het niet meer.”

Dat was het laatste wat er van hen werd gehoord. Het engelse schip waarnaar de “Holland” onderweg was had wel vuurpijlen gezien en gaf de met Decca geverifieerde positie door, een andere positie dan de Belg had aangegeven, waardoor de Orion van Valkenburg hem niet had kunnen vinden. Of dat vliegtuig iets aan de toestand had kunnen veranderen, betwijfel ik.

Vijf dagen later stond er in de krant dat er een reddingvlot van de Anthonie van Leeuwenhoek uit Antwerpen was aangespoeld op het strand van één van de waddeneilanden, ik meen Terschelling. Ze hebben van dat scheepje nooit meer iets teruggevonden, zelfs geen muis. Als je zoiets leest, ben je wel enkele dagen goed van slag.

Vanaf dat moment werd er een telegrafist met koptelefoon op ook in de nachtelijke uren op de 2182 gezet. 8 of 9 uur lang niets doen, slaapverwekkend. Toch moest hij na het minste of geringste alarm actief zijn.

Je wisselde dus, buiten het rooster om, elkaar af tussen luisterwacht en landlijn werkzaamheden. Overigens kwam het vaak voor dat je na de dienst tot 01.10 uur bleef praten en meewerken tot een uur of 4. Het was best wel een gezellig ploegje: Freek, Huub, Ivo, Harry, Jaap, Leo, Cor en Ko, nu allemaal gepensioneerd.

Gekkenwerk? Ik zou die tijd toch echt niet hebben willen missen.

(C)JY

MORSESPECIALIST

Als Loepkijker aan tekst denkt, dan denkt hij aan typen op een toetsenbord. Voor de achtjarige Geert van den Helm uit Oss is dat anders: hij is een heuse morsespecialist. De jongen slaagde dinsdag voor zijn morse-examen. Hij is het jongste Nederlandse kind dat dit ooit heeft behaald. Samen met zijn ouders reisde hij naar het Business Centre in Nieuwegein

waar het examen CW (morse-telegrafie) werd afgenomen door het Agentschap Telecom van het Ministerie van Economische Zaken. Van de twaalf deelnemers van zijn groep zakten toch twee volwassenen.

Het resultaat van Geert kon niet beter. De examenvoorzitter in Nieuwegein wist niet wat hij kon verwachten van deze jonge kandidaat. Na het eerste verhaaltje *nemen* van 5 minuten tekst, was hij zeer verbaasd dat Geert nul fouten had. Maar Geert maakte ook nul fouten voor het *seinen*. De jonge morsespecialist bleef er rustig onder. “Papa had het ook gehaald. Toen ben ik het ook gaan doen. Het was niet moeilijk.” Geert is al enkele tijd luisteramateur en lid van de Veron (Vereniging Experimenteel Radio Onderzoek Nederland) afdeling Oss met nummer NL12955. Zijn vader Jos van den Helm is heel trots op zijn zoon. Hij zegt: “Geert is geen wonderkind. CW is door iedereen te leren het vergt alleen wat tijd. Ongeveer een kwartier per dag, zeker vijf keer in de week. Doorzetten en volhouden. Andere kinderen spelen met een gameboy. Geert zat te piepen.” Vanaf april van dit jaar, was hij bezig met nemen en seinen. Zijn vader bedacht: “Als hij het piepen niet leert, dan is het goed

voor het spellen van woorden.” Het begon als een computerspelletje dat een beetje uit de hand is gelopen. Om te oefenen werd er gewerkt op de computer met een morseprogramma. De pc seint een tekstje als morse uit met piepjes. Geert schreef de letters en woorden op. Aan de pc hing een seinsleutel, dan gebeurde het andersom. Half mei haalde Geert vijf woorden per minuut. Het

examenniveau. Maar Geert oefende door tot tien woorden per minuut. Jammer voor de jonge geslaagde luisteramateur Geert, maar hij zal tot zijn zestiende verjaardag moeten wachten om als gemachtigd radiozendamateur te mogen werken.

*Bron: “Onder de loep”, Brabants Dagblad 12 december 2002 en de website van VERON afd. 36, <http://home.planet.nl/~abraham1>
Foto's Wim Bettgens PD2WAM*

Geert hoeft niet tot zijn 16^e verjaardag te wachten op zijn zendvergunning, in Nederland is de minimum leeftijd 14 jaar. (red.)

Morse oud?
Welnee....

Voor Geert is het splinternieuw!

Vakantie plezier?

door: Jan PA3HCC

Nee beste lezer, dit wordt geen verhaal met een hoog heimwee gehalte naar de goeie ouwe tijd. Geen verhaal over fantastische ervaringen op verre zeeën of in verre landen uit de tijd dat de morsesleutel een van de betere communicatiemiddelen was over verre afstanden. Want zulke ervaringen heb ik niet, hoewel ik al ruim veertig jaar geleden de kunst van CW machtig was, dankzij de verplichte stage in Ede met vele andere (toen nog geen) hobbyisten. En sterke verhalen uit die tijd ken ik genoeg, vooral uit de periodes in La Courtine.

Nee, het is een verhaal over vakantie in Nederland, maar wel de vakantie van een zendamateurbestuur die toch altijd een extra dimensie krijgt, doordat we niet een hond meenemen zoals zo velen, maar de radioset. Voor dit soort gelegenheden gebruik ik als antenne een langdraad van ongeveer 20 meter, die ik ooit eens op aanwijzingen van 3AAE in elkaar geknutseld heb. Goed voor alle banden van 160 tot 10 meter.

Voor zo'n langdraad heb je echter een paar bomen nodig om de antenne in te bevestigen en liefst zo, dat je de antennekabel ook nog in de buurt van je radioset kan krijgen.

Ons tijdelijk vakantiehuis staat meestal wel in een bosrijke omgeving hoewel dat op Texel, ruim een jaar geleden, niet het geval was. Een vlaggenmast en wat struikgewas brachten toen uitkomst. De situatie dit voorjaar in Hooge Mierde was bijna ideaal, al merkte de buurman op dat het verboden was om een waslijn op te hangen op het park.

Eind september hadden we het Wildrijck bij Dieverbrug in Drenthe uitgekozen als vakantieadres. De plaatjes beloofden in ieder geval veel bos en bomen maar liefst had ik toch eerst even gekeken.....

Enfin diezelfde middag hing de antenne op ongeveer 10 meter hoogte, want veel hoger kan ik niet meer gooien en klimmen was niet mogelijk. Uiteraard gaven mijn vele mislukte worpen aanleiding tot enorm veel hilariteit bij de burens, maar uit ervaring weet ik dat het een kwestie van volhouden is. Hij hing bijna exact noord-zuid en nog diezelfde avond maakte ik een babbeltje (uiteraard in CW) met een Ierse toerist op de Canarische eilanden, die me vol enthousiasme vertelde dat hij met een stukkie draad vanaf zijn balkon zat te werken (Hi, Hi).

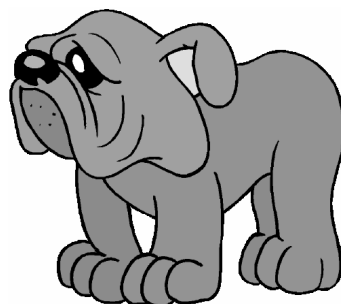
Na een paar dagen kwam ik tot de conclusie dat het toch een merkwaardige zaak was met mijn langdraad. Het lukte me niet om QSO's te maken op 80 meter. In juni, in Hooge Mierde, was dat wel het geval, maar ik kreeg geen denderende rapporten.

Het schamele resultaat was een Duits station en die kon me nauwelijks nemen (QRM, QRN en zo, best 73 en wegwezen). Het gekke van het geval was dat ie op 160 meter wel werkte (Ierland, Bristol, Wales en Bournes tot dan toe allemaal in Engeland).

De overige banden deden het prima in CW met JA1, YV1 en HL1 als de echte DX-en. En op 40 meter was ik ook dik tevreden met 579 uit Alma-Ata.

Nog diezelfde week kwam ik tot de ontdekking dat het altijd goed is om een soldeerbout bij je te hebben, want op een avond stopte mijn set acuut met de ontvangst. Er bleek sprake te zijn van een losse plug- en met een kabel alleen is het moeilijk werken. Opnieuw begon de procedure van de antenne laten zakken etc. etc. Bij het later ophijsen van de gerepareerde kabel.....jawel, brak de tak boven af en aangezien ik niet meer zo snel ben.....

Na een uurtje hing mijn langdraad weer en toen ik aan mijn werverdiende borrel zat, dacht ik nog eens na over het hele gedoe. Waarom zitten we ons als radiozendamateurs toch altijd zo druk te maken? Waarom wandelen we niet gewoon met een hondje zoals de meeste kerels hier op het Wildrijck?

Een boek voor allen

door: Wim DJØPM

Als een reis erg lang duurde, werden de mensen aan boord steeds eenzamer. Je merkte het als beneden, twee trappen lager, de gordijnen voor de deuren gesloten waren. Soms was zelfs de deur bijna helemaal dicht en stond “op de haak” te trillen vanwege de bewegingen van het schip, dan had je gewoon niet de moed om ergens aan te kloppen. In de officiersgang was ook de pantry, je ging daar een bonnetje tekenen om vervolgens, met een doosje bier, weer naar boven te gaan. Soms ging ik helemaal niet meer van wacht en ging zitten lezen in oude Readers Digest, waarbij ik dan, zonder het te merken indutte, terwijl ik mijn hoofdtelefoon op had en op de zeshonderd zat uit te luisteren. Toen dit voor de eerste keer gebeurde, dit indutten op wacht, moest ik vaststellen dat ik tenminste twee stilteperiodes niet had geluisterd en in het vervolg liet ik dan ook liever mijn alarmtoestel bijstaan. In het radiostation op het bovendek was het in de tropen bloedheet. Als je dan wakker werd, lag de Readers Digest op de grond en je droge keel vertelde je, dat je zelfs gesnurkt had. In je ontvanger kraakten de luchtstoringen en soms hoorde je midden op de oceaan geen piepje. In de Arabische golf luisterde ik gewoonlijk, na het invallen van de nacht, naar de verkeerslijsten, gedurende de laatste wacht tussen acht en tien uur boordtijd. Je hoorde de kuststations tot tweeduizend kilometers ver op de zeshonderd meter en die schreef ik steeds netjes in mijn logboek. In de Perzische Golf en daarna in de Indische Oceaan moest ik alleen voor een telegram of een MSG naar Nederland of Duitsland de korte golf gebruiken. Met mijn “SMZ” middengolfzender riep ik wel eens over het water en dwars over India naar Calcutta Radio (vwc) en vroeg of ze iets voor me hadden. Zelfs Colombo Radio (4PB) kon ik vanuit de Straat van Aden bereiken om even te vragen of zij iets hadden. Colombo riep ik niet alleen voor de gezelligheid. Eens voeren wij, met een bestemming in Zuid Afrika, dicht onder de oostkust van het zwarte continent en heel toevallig had Colombo een telegram voor ons, dat ons zei de koers naar het Zuidoosten te verleggen en om India te varen. Ik heb er de ouwe nog in de nacht voor gepord, zodat hij gauw, in zijn onderbroek en singlet, in de kaartenkamer een koers ging uitzetten. Over zo’n opmerkelijke Sparks werd aan boord gesproken met “Onze Sparks weet alles” en dat bouwde je

wel op hoor! Gelukkig hebben ze mij nooit zien slapen op wacht....

Ik denk nog graag aan die reizen in de Indische Oceaan en soms bleef ik langer achter de radio zitten, alleen al om die vele kuststations “dichtbij” en sterk te kunnen horen. Dan was ik blij en voelde mij aan boord nooit eenzaam. Ik wil er maar mee zeggen, dat die Middengolf geweldig belangrijk was en nu heb ik in de Vonkenboer gelezen over de tijd toen schepen nog helemaal geen kortegolfinstallatie hadden en die vele kuststations werden ingericht langs al die kusten. Zelfs vliegtuigen konden, dankzij die stations, in verbinding treden met schepen op de zeshonderd meter. Ik denk dat ik van de zenuwen van mijn stoel zou zijn gevallen, als er zich bij mij plotseling een KLM machine had gemeld op 500 Kcs.

Ik had altijd een foto van mijn hond Blacky op mijn seintafel staan. Hij lag in Nederland in zijn mandje en keek mij altijd aan bij mijn werk. Soms sprak ik met hem en ik ben er zeker van, dat hij me kon horen.

Mijn moeder stuurde voor mij eens een dik boek naar Calcutta. Het zat in een kerstpakketje met chocolade en nog andere leuke dingen. De chocolade was intussen wel bedorven, maar het boek met zijn meer dan 600 bladzijden heb ik gedurende mijn wachttijden achter de radio verslonden. Het was een boek over de oorlog. Iedereen wilde het lezen en na mij kreeg de kapitein het en daarna alle andere officieren. Ik heb het niet eens terug gekregen en toen ik afmonsterde is het ergens aan boord, in een hut, blijven liggen. De titel van het boek luidde: “Zonder waarschuwing viel de vijand aan.” Nu waren wij telegrafisten altijd wel rare lieden op een schip. Met die fluittoontjes aan je kop kon je toch niet normaal blijven. Je was tenminste iets bijzonders.... dat was je.....

Gedurende mijn lange reis met de Munttoren kreeg ik over Scheveningen Radio de mededeling aan alle Nederlandse Koopvaardij schepen dat onze Koningin moeder, Prinses Wilhelmina, onverwacht was overleden. Toen ik het met de schrijfmachine had geschreven, ging ik er een trapje lager mee naar de kapitein. Van de Bosch zat in mijn boek te lezen, steunde het hoofd met zijn rechter arm en was geheel verdiept in hetgeen hij las. Toen ik beleefd bij hem aanklopte, stond hij op en las voor mij staand, de tijding. Ook deze keer streek hij met zijn rechter hand door zijn kort zwart-grijs haar, een beweging die ik zo goed van hem kende, hij die eigenlijk een zwijgzaam en ietwat nors uitziende man was. “Graag over een half uurtje voor de mast Sparks en breng Uw pet mee,” zei hij toen en belde met Chief Haitsma van de machine.

Wij stonden in een halve kring op het voorschip, terwijl de monsunwind

aan je kleding trok. Toen zei hij, nauwelijks hoorbaar door de wind: “Mutsen af alstublieft...” Toch hoorden wij allen wat hij zei en ik keek door een “mist” in mijn ogen gewoon krampachtig naar de mast waar de driekleur nu langzaam daalde tot halfstok. Je kon het doek horen knetteren in de wind. Van de Bosch vond de juiste woorden en na een officieel “Aftrap” gingen wij diep onder de indruk over de middenbrug naar het centercastle.

Toen ik die avond de persberichten in het achterschip ophing, moest ik even bij Chief Haitsma binnen komen. Hij opende de wandkast in zijn salon en nam de fles Bokma eruit....

Op de “Zeven”¹ had het niet plechtiger kunnen zijn dan bij ons.....! Toen ben ik weer vlug naar voren gegaan en heb het alarmtoestel weer uitgeschakeld... nog twee uur luisterwacht.....

Sleutelklik

In de eerste jaren van de Amerikaanse spoorwegen was er, vanwege de veelvuldige ontsporingen, mankementen en andere vertragingen, altijd een telegrafist op iedere trein. Dikwijls deed hij dubbele dienst als bagagelader, doch hij was altijd uitgerust met een instrument, dat “box relay” genoemd werd en dat aan de telegraaflijn geknoopt kon worden, die langs de spoorlijn liep. Het was een strikte order, dat geen trein een station mocht verlaten, zonder een telegrafist. “Soms,” vertelt een oude spoorwegman, “werd de trein uren vastgehouden tot er één gevonden was, die nuchter genoeg was om dienst te doen.” Ze verzonden telegrammen, repareerden de lijnen, spoorden onderbrekingen in de aardleidingen op.... Toen de spoorlijn tot Edwardsville gevorderd was ging er iets mis aan het eind van de lijn. Het was herfst en het motregende. We legden een vuurtje aan langs de rails en de telegrafist begon met een draad van de mast naar beneden te halen. Hij haalde een bureau uit een van de ontspoorde wagons, zette er een Clarkrelais op en met een draadeind als sleutel begon hij te seinen. Ik hield de berichten in een bureaula en bedekte de papieren met mijn militaire overjas. Zo werkten we dag en nacht tot het probleem was opgelost.

Stel je zo een telegraafkantoor nu eens voor. Er was toentertijd echt wel wat te beleven.

Bron: “Hear That Lonesome Whistle Blow”, Dee Brown, 1977

Het Victoriaanse Internet

Pas op, verdrinkingsgevaar in informatiezee

Bent u de laatste tijd verward, gefrustreerd en constant moe, ondanks dat u regelmatig aan lichamelijke beweging doet? Hebt u daarnaast een verhoogde bloeddruk, maakt u verkeerde inschattingen door vermoeidheid en bent u bovendien minder welwillend tegenover andere mensen dan voorheen? Als u deze vragen bevestigend kunt beantwoorden, dan zou u aan het informatie vermoeidheidssyndroom kunnen leiden.

Telegraafkabel

De oorzaak van deze betrekkelijk nieuwe ziekte die de Amerikaan David Lewis van de International Stress Management Association heeft ontdekt, is dat de moderne mens tegenwoordig aan zoveel gegevens wordt blootgesteld, dat zijn onderbewuste deze niet allemaal kan verwerken. Dit probleem is echter helemaal niet nieuw. In 1866 werd voor het eerst met succes een transatlantische telegraafkabel op de bodem gelegd. De eerste poging mislukte in 1858. Via deze onderwaterkabel werd het mogelijk, dat er via morsecode binnen enkele minuten gecommuniceerd kon worden tussen Europa en Noord Amerika. Het verhaal gaat dat ook deze nieuwe techniek een aantal, ook in deze tijd bekende, bijverschijnselen had. Al snel na de invoering werd het eerste huwelijk gesloten nadat de partners via de telegraaf met elkaar in contact kwamen, werd er via deze techniek fraude gepleegd door informatievoorsprong op de beurzen en klaagden zakenlieden over teveel informatie.

Nu tegenwoordig de data via optische glasvezels met de snelheid van het licht van continent wisselen, komt de informatiemoeheid van het telegraaftijdperk lachwekkend over. Dit leert ons wellicht te relativiseren dat de mens, zoals het geval was met het toen nieuwe medium, zich wel degelijk kan aanpassen. Dat het nog niet zover is, bewijst een aantal trends. Naast de frequent voorkomende muisarm en verslechterende ogen, hoeft informatietechnologie niet altijd heilzaam te werken voor de productiviteit. Deze kan zelfs door bepaalde toeters en bellen rond bedrijfscomputers verminderen. Men zit te e-mailen voor privé doeleinden en collega's die een paar meter verder zitten te werken, hebben last van de geluidsboxen van de pc van andere collega's, omdat zij computerspelletjes op het werk zitten te spelen.

Bron: Nieuwsbrief Inter.NL.net

Brief van Ome Gerrit

Beste mensen,

Als ik om acht uur opsta, weet ik nooit wat voor een dag het gaat worden. Ik sta niet meer zo vroeg op als vroeger, want ik kan toch doen en laten wat ik wil, nu ik van Drees trek. Ik ga dan eerst een bakje thee zetten, een beschuitje smeren met jam, want op mijn leeftijd heb je niet zoveel honger meer. Ik trek dan de gordijnen open en ga met mijn thee en beschuit lekker in mijn luie stoel zitten, dan

kan ik kijken, wat er buiten op straat en op de gracht gebeurt. De gaskachel heb ik lekker aan gezet, want de kou is slecht voor mijn oude botten en scharnieren, ik denk, dat ik een beetje last van jigt heb. En zo gingen mijn gedachten terug naar de afgelopen kerstmis en oud en nieuw. De eerste kerstdag was ik uitgenodigd door Bertje en Annie, u weet wel, mijn lieve schoondochter. Om drie uur werd ik opgehaald als een vorst door Bertje en we reden naar zijn huis aan de overkant van het IJ, in het tuti fruti dorp, zoals ze het hier noemen. Ik zou er voor geen geld willen wonen, allemaal van dezelfde straten met kleine huisjes en dan al die straatnamen. Je moet je toch niet voorstellen, dat je in de sinaasappelstraat of aan het annanasplein moet wonen. Nee, geef mij dan het centrum met zijn grachten maar, daar kan ik tenminste nog eens naar manke Nelis, om een neut te halen, als het weer het toelaat. Maar ik moet oppassen, dat ik dat niet tegen Bertje of Annie zeg, want dan worden ze laaiend op mij. Dan zeggen ze, dat ik altijd wat te zeiken heb. Om mij een plezier te doen, gingen we met de pont over het IJ, want Bertje weet, dat ik dat altijd leuk vind. Ik kijk dan mijn ogen uit, naar al die schepen die aan de kades liggen en droom van verre reizen. Alleen werden mijn dromen wreed verstoord, want toen we aan de overkant kwamen en Bertje de auto weer wilde starten, sloeg dat pokke ding niet aan. Het zweet stond me op de rug, want achter ons begonnen de andere auto's al te toeteren en kwam de kaartjes verkoper met zo'n koektrommel op zijn buik, waar de kaartjes in zitten, al dreigend op ons af, omdat we het verkeer ophielden. Gelukkig sloeg de motor aan, toen die kaartjes gozer vlak bij ons was. Hij tikte tegen het raam en Bertje draaide dat op een heel klein kiertje open, want hij was

zeker bang, dat hij een klap voor zijn kanus zou krijgen. Je mot die roestbak eens bij een goeie garage laten nakijken mafkees, of kan dat niet meer lije? Zo te zien aan dat oude wrak ben jij een steuntrekker. Je zal je moeder wel bedoelen met oud wrak vuile etter, schreeuwde Bertje en scheurde tegelijk de pont af. Nou kan je gerust een paar maanden niet met de pont gaan, zei ik tegen Bertje, want als hij je herkent, dan geeft hij je alsnog een doodsklap. Bertje gromde maar wat en we hebben het er maar niet meer over gehad. Toen we bij zijn huis aankwamen, stond er tenminste een lekkere bak koffie klaar, maar ik vond het er wel een beetje koud. Eerst Annie maar een smakkerd op haar wang gegeven, want anders word ik volgend jaar misschien niet met de Kerst uitgenodigd, maar van harte gaat dat niet, want we hebben niet zo'n liefdevolle verhouding met elkaar. Kan je de kachel niet een beetje opporren Annie want ik heb weer last van jigt, vroeg ik haar. Pa, zegt ze, de verwarming staat al op 21 graden, ga daar maar in die stoel zitten, want dan zit je vlak bij de radiator. Jullie moeten weten, dat ze in zo'n modern huis wonen, met een centrale verwarming en ze hebben zelfs een douche. Kan je nagaan, hoe al die jonge mensen tegenwoordig verwend zijn. Dat was in mijn tijd wel anders, met de kolenkachel en maar eierkolen en briketten stoken, want die waren niet zo duur. Maar evengoed moet ik zegge, dat Annie haar best had gedaan, want ze had heerlijk spruitjes met gebakken aardappelen met een stukje gebrade kip gemaakt en Bertje had een fles wijn gekocht, die we leeg hebben gemaakt. Nou ben ik niet zo'n wijndrinker, want dat vind ik altijd een beetje zurig smaken, maar goed, het is Kerst en ze nemen toch maar de moeite om een oude man een gezellige avond te bezorgen, dus mijn gezicht maar in de plooi gehouden en net gedaan of ik het lekker vond. Om 10 uur in de avond bracht Bertje me weer naar huis, maar hij was wel zo verstandig, om via de IJ-tunnel te rijden, dus heeft hij toch maar naar zijn wijze vader geluisterd. Met oud en nieuw ben ik maar lekker thuis gebleven, want dan ben ik vrij om naar bed te gaan, wanneer ik dat maar wil. Ik heb mezelf wel verwend hoor, want bij de bakker heb ik twee oliebollen en twee appelflappen gekocht, om de avond een beetje leuk door te komen. Ik was 4,80 kwijt, maar in het begin heb je niet in de gaten, dat dat van die euro's zijn, maar toen ik dat thuis op een blaadje papier ging uitrekenen, schrok ik me rot, want ik was wel 10,50 gulden kwijt. Of het nu door de prijs kwam weet ik niet, maar ik vond ze nou niet echt lekker. Mijn vrouw Jopie zaliger, bakte ze vroeger zelf en die waren tenminste goed gebakken, dan waren ze lekker warm en dan een beetje

suiker erover, heerlijk. Op mijn ontvanger was die avond weinig te horen, maar dat had ik ook niet verwacht, want iedereen was natuurlijk bezig om zich vol te eten en te gieten, dus heb ik de tv maar aangezet en naar Joep van 't Hek gekeken. Het zal allemaal wel leuk geweest zijn, want ik zag iedereen in de zaal lachen, maar die gozer praat zo vlug, dat ik de helft ervan niet versta. En dan praat hij ook nog over dingen, waar je in mijn jonge tijd niet over durfde te praten, hoe moet ik dat nou netjes zeggen, nou ik bedoel wat er gebeurt als je met je vrouw naar bed gaat. Nee, ik bedoel niet slapen, maar dat andere, jelui weten wel, wat ik bedoel. Toen het 12 uur was, heb ik alle lichten uitgedaan en ben in mijn luie stoel voor het raam gaan zitten, om naar het vuurwerk te kijken. Als je dan ziet, voor hoeveel geld er de lucht in wordt geschoten, dan hebben de mensen toch nog centen zat. Het was wel mooi hoor en ik kon genieten, zonder een cent uit te geven. Plotseling kreeg ik een heerlijk gevoel, want ik bedacht me, dat ik van al dat vuurwerk kon genieten, terwijl ik een hoop geld uitspaarde, door het aan anderen over te laten om het te kopen. Het geld, dat ik hiermee uitspaarde kon ik gebruiken om heel 2003 te voorzien van een fles jonge per maand, dus dat zat weer goed.

Ik heb me toen nog maar een extra neut ingeschonken en de laatste appelflap naar binnen gewerkt. Om half een ben ik lekker naar bed gegaan en viel met een tevreden gevoel in slaap.

Een paar dagen geleden zat ik ook weer met mijn bakkie thee en beschuitje in mijn stoel voor het raam naar buiten te kijken. Plotseling zie ik een hoop drukte op de gracht. Er werd een platte vuilnisschuit met daar achter een schuit met zo'n kraan erop tegenover mijn huis vast gelegd. Misschien hebben jelui dat wel eens op tv gezien, dan gaan ze de grachten uitbaggeren. Ik ben dan altijd benieuwd, wat ze dan opvissen, dus m'n jas aan en mijn gebreide muts op. Ik naar buiten en mijn handen in mijn zak, want het was toch nog knap fris hoor. Nou, als je ziet, wat er dan boven water komt, dat hou je niet voor mogelijk. Fietsen, brommers, winkelwagentjes en nog een heleboel rotzooi. Plotseling zie ik bij één van de laatste hijsen iets, dat op een oude radio leek. Ik vraag aan de masjienist van de kraan, of het inderdaad een oude radio was en of ik hem dan mocht hebben. Hij komt uit zijn stoeltje, loopt naar de afvalschuit en kijkt eens in de grijper van de kraan. Ja, zegt hij, het is inderdaad een oude radio, maar hij is wel smerig hoor. Hou hem even apart, zeg ik, dan ga ik even een plastic zak halen. Als ik terugkom met die zak, klimt hij met de radio over de afvalschuit naar waar ik sta en doet hem in de zak. Kijkt hij

me eens goed aan en vraagt aan mij, die stereo versterkers achter je oren komen toch ook niet toevallig uit de gracht? Eerst wilde ik hem een rot opmerking geven, dat hij oude mensen niet zo in de zeik moest nemen, maar ik was te opgetogen met mijn radio. Ik ben toen maar vlug naar boven gegaan en heb daar de zinken teil van het achter balkon gepakt. Jelui kennen toch nog wel die zinken teilen, waarin je op zaterdag jezelf wast? Ja, ik heb nog geen douche zoals Bertje, dus ga ik altijd op zaterdagavond in de teil, zodat ik er op zondag een beetje knapjes uitzie en weer fris ben.

Ik heb de teil halfvol gedaan met water en de oude radio erin gedaan. Het stonk wel enorm hoor en elke keer het water maar door de wc gegooid. Ik heb dit wel een heleboel keren moeten doen, voordat alles schoon was en heb de radio daarna in de gootsteen laten staan om te drogen, maar nu kan je tenminste weer zien, dat het een radio is geweest. Niet dat hij er mooi

uitziet, want van het merk kun je alleen nog maar ps zien, dus zal het wel een Philips radio geweest zijn. In elk geval staat hij nu weer te pronken in de vensterbank, naast de vetplant en ik kijk er met bewondering naar. Ik durf hem niet aan te zetten, want ik denk, dat dan de stoppen er weer uit zullen vliegen. Toen Annie gisteren de boel weer kwam opruimen en de huiskamer in liep, stond ze plotseling stil, snoof de lucht eens op en vroeg of ik de wc niet had doorgetrokken, of dat ik misschien erwtensoep had gegeten en last had van winderigheid. Ik heb haar maar niets verteld over mijn laatste aanwinst.

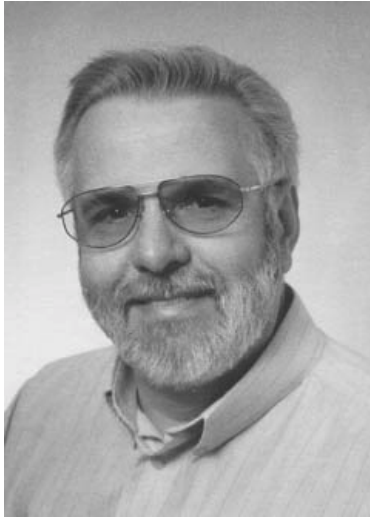
Mensen, weer de groeten uit het oude Mokum.

Gerrit Bekandt.

Super QRP

Door Joop PA3ANN

Al een ruim een jaar lang gebruik ik nu mijn zelfbouw TRX van PAØSSB met veel plezier. Het bouwen was toch wel een hele klus, ondanks dat ik wel wat gewend ben en natuurlijk had ik ook niet altijd even veel animo om thuis ook weer met de elektronica verder te gaan, zeker als je op het werk al de hele dag in de elektronica bezig bent geweest. Maar goed, ik had een paar kristallen op de beurs gekocht en twee hiervan liggen in de buurt van 3551 kHz (natuurlijk uitgezocht).

Nu ben ik lid van de QRP-club en dat blad staat altijd vol met schakelingen. “Waarom zou ik het wiel weer opnieuw gaan uitvinden als er al iets voor handen is,” dacht ik.

Meteen greep ik een soldeerbout om een VXO in elkaar te stoven, zodat ik het kristal naar 3551 kHz kon trekken. Na wat geknutsel lukte dat aardig. Ik luisterde op een rechtuit ontvanger die ook een in het QRP-blaadje stond, of er wat uit kwam. Met een frequentie teller had ik de handel afgesteld en ik hoorde een mooie draaggolf.

Het was de 11^e van de 11^e en dat betekent hier in Limburg, dat het carnaval is gestart en de XYL was naar de TV aan het kijken. Mij interesseert het carnaval en de hele TV toch niets.

Intussen kwam ik op het idee om even een seinsleutel van boven te halen. Met wat kunst en vliegwerk het ding aan de VXO gehangen, want ik dacht: “Dit hoort toch geen hond”.

Het signaal was ook zeer dun en tjoepste nogal, omdat ik de voeding schakelde. Er moest toch nog een buffer achter en daarom zette ik er verder nog een transistor achter, zodat er nu ongeveer 100 mW uit kwam. De uitgang van de elektronica waar de paddle aan zit, heeft ook een verbreek contact, daarom haalde ik dat ding ook naar beneden.

Intussen lag de hele keukentafel al vol met van alles en nog wat. De XYL was intussen wafeldeeg gaan mixen, maar het signaal was nu toch 100 mW en kwam net over het gekraak heen.

Zo was ik wat aan het spelen met de key en met twee meetsnoertjes van 1,50 M lang aan elkaar geknoopt als een antenne van 3 meter lang. Het

signaal dat ik zo ontving op de rechthoek was al mooi ruisvrij. Na een paar V's gegeven te hebben en de call dacht ik iets te horen, toen ik de sleutel losliet.

Tot mijn stomme verbazing gaf Gerard mij antwoord. Onmiddellijk dacht ik dat hij op bezoek was bij Remy op de camping. Tja, dat zou best mogelijk zijn, die afstand is in vogelvlucht maar hoogstens 5 Km. Maar hij vertelde dat hij gewoon thuis was en was toch wel heel verassend. Het signaal was natuurlijk wel dun, maar het ging wel.

Daar de XYL nog steeds met die mixer aan het rommelen was, maakte de herrie het opnemen wel heel erg moeilijk maar het lukte toch. Natuurlijk moet ik dan toch wel constateren dat Gerard volgens mij nog een muis hoort lopen bij mij in de tuin, anders snap ik er toch echt niets meer van. Om het QSO verder af te maken ben ik maar even snel naar boven gegaan, misschien waren er soms speciale condities. Eerlijk gezegd bleek dat nergens uit, wel waren de signalen zeer goed. Zo hebben we het QSO met wat comfortabeler middelen even afgewerkt.

Dit gebeuren heeft me toch wel aan het denken gezet.

Het is toch echt niet verstandig om zomaar een griddipper in het wilde weg aan te laten staan, daar dit dan toch wel eens verder buiten de deur kan gaan dan men verwacht. Ook begin ik me af te vragen waarom ik eigenlijk de eindtrap nog op het schap heb staan. Dat ding kan pak weg ergens rond de 400 a 500 watt output maken en ik heb hem misschien maar 3 keer gebuikt.

Al met al was dit toch wel een bijzondere ervaring en ik wilde toch wel even melden dat met zeer simpele middelen een QSO gemaakt kan worden. Zo, dit was dan een QRP verbinding met hindernissen hi. Hoewel de mixer toch wel een flinke luisterhindernis was, konden we later wel lekker smullen van het eindresultaat van dat lawaai.

Groetjes van PA3ANN.

73!

Technisch geleuter

De Camelback

door: Jan PA3CJS

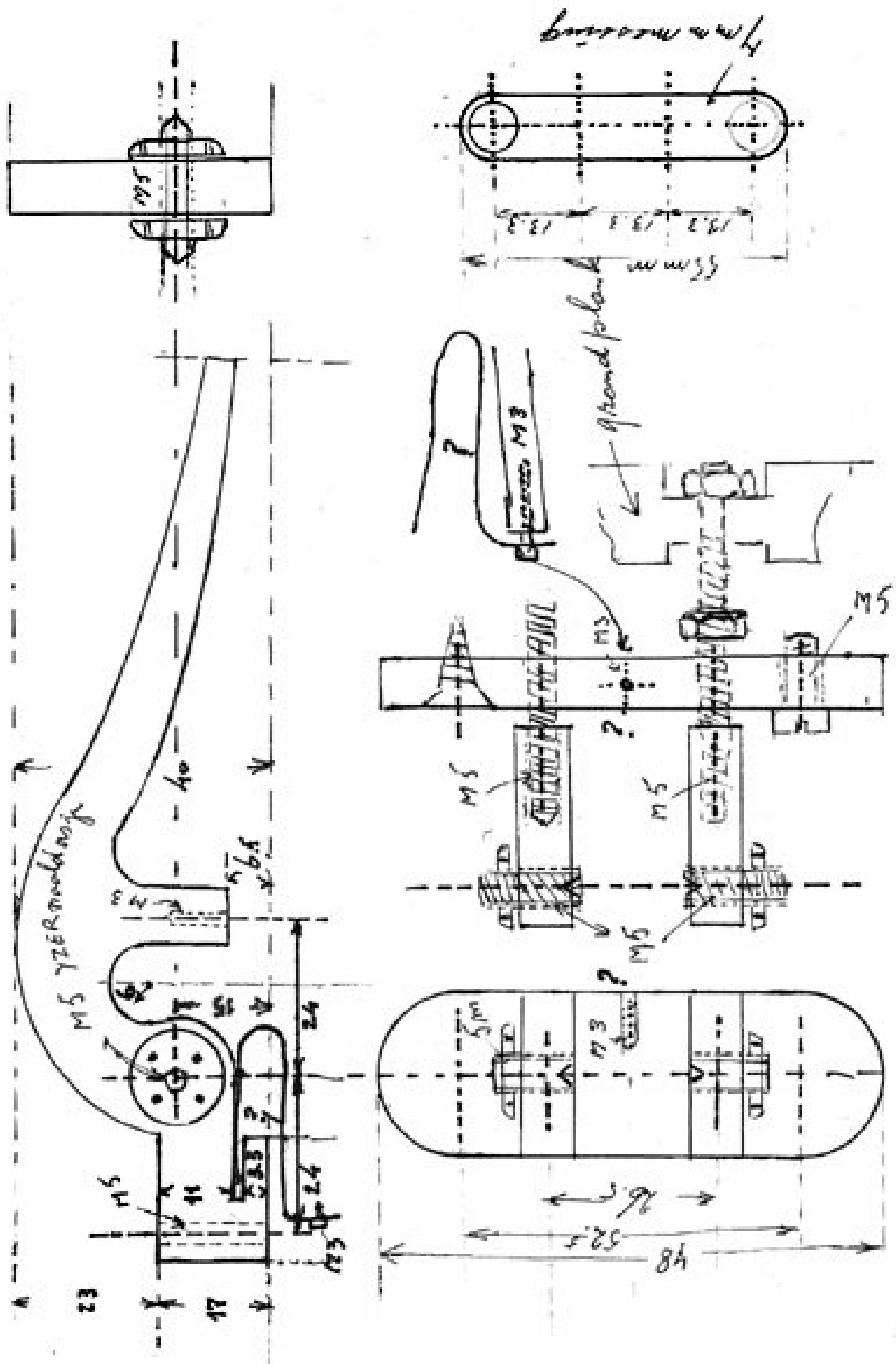
Wat een schoonheid, die oeroude camelback, alleen jammer dat hij bijna nooit te koop wordt aangeboden. Als je dan het idee krijgt om zelf zo'n ding en elkaar te knutselen, schrik je jezelf vast een ongeluk, als je hoort wat een pondje messing kost.

Toch blijft die kamelenrug maar in je in je kop zitten, het is abnormaal dat zoiets maar niet uit je gedachten weg wil. Je pakt het mooie boek van onze Belgische vriend Fons van de Berghen weer eens van de plank en wat knalt er in alle kleurenpracht vanaf de kaft? Juist, een bijna levensgrote camelback. Je kijkt nog eens goed en langzaam dringt het tot je door dat je misschien zelf zo'n schoonheid in elkaar kan knutselen.

Daar ga je dan, hè. Wat voor spulletjes heb ik in huis, waarmee ik zoiets zou kunnen maken. Ik heb een kleine kolomboormachine, made in China, een stevige bankschroef heb ik ook staan, een tafelslijpsteen, een bandschuurmachine, een paar vijlen en tappen heb ik ook nog wel ergens en een M5, drie M3 en 3 M2tjes kan ik wel kopen, meer is niet nodig. Dan ga je goed kijken hoe het geconstrueerd is en komt dan bij de fabriek van Siemens en Halske in 1847 terecht, die onvoorstelbaar mooie telegraaf-toestellen bouwde. Daar zit je dan in 2002 met een idee en wie weet lukt het ook nog.

Je pakt een stuk papier, een schuifmaat en tekent alle onderdelen apart en komt tot de veronderstelling, dat het moet kunnen. Zoveel messing, van die dikte. Jonge, dat zal wat kosten. Nou ja, het moet toch.

Het materiaal dat in enorme lange einden in rekken opgeslagen ligt, was in een paar tellen afgezaagd. Oh jee, nu afrekenen.....Wat zegt U, €6,00? Oh, dat valt mee.

Daar gaan we dan. De tekening wordt zorgvuldig op het messing overgebracht en voor de zekerheid met een hele fijne centerpons in het messing vereeuwigd. Ik heb slechte ogen, 50 en 30% zicht, maar met een goede belichting zijn die putjes goed te zien. Vooruit maar weer. Gewapend met een kleine figuurzaagbeugel en een bosje metaalzaagjes aan de slag. Ik dacht: “Dat wordt natuurlijk beulenwerk”, maar heus waar, in drie kwartier had ik met een gevoel van voldoening, de arm van het ideaal in handen. Meteen de vijl ter hand genomen, maar dat is een vermoeiend karwei. Na enige dagen heb ik alle onderdelen zeer precies geboord met een 2mm boortje.

Nu komt het belangrijkste, de brug. Hier komt het precieze werken erg van pas, want een mm verloop van een niet vorgeboord lagertje, zorgt ervoor dat je opnieuw moet beginnen. Zorg dat de arm op polijsten na klaar is en prima instelbaar is met de naaldlagertjes. Deze belangrijkste onderdelen worden op een fraai stukje hout gemonteerd van 14x14cm en ± 2cm dikte. Zo'n stukje hout haal je bij een meubelmaker en zo'n fraai randje, freest hij er voor je aan met een bovenfrees.

Het draaipunt ligt 53mm van een kant af. De veerspanning wordt met een bladveer verkregen. Hiervoor gebruikte ik een eclips zaagje, het pennetje trek je er uit en dan gloei je enige tijd ongeveer 3cm en laat het langzaam afkoelen.

Boor nu een drie mm gaatje en buig het veertje in de vorm van een vraagteken. De druk kan veranderd worden, door de veer in meerdere of mindere mate te verbuigen.

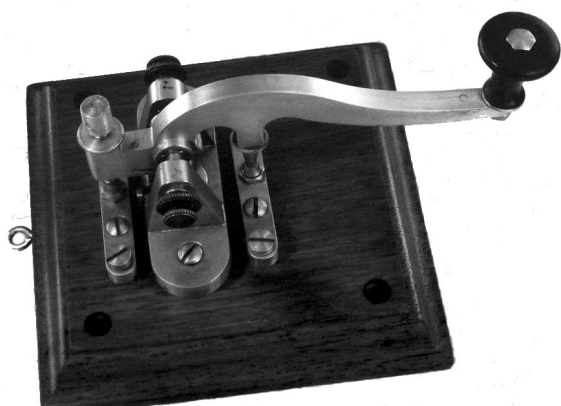
Nu pas kan je het rustcontact afmaken. Denk er aan dat je het 3mm gaatje al hebt geboord. Om het rustcontact te maken, nam ik een ouderwets vernikkeld contactbusje met 6mm draad en een roestvrij M3 boutje. Draai een messing moertje goed vast aan het boutje en daaronder nog zo'n moertje. Dan zet je het busje in de bankschroef en met een spoortje S 39 soldeer je het hele spulletje aan elkaar. Maak er drie. In de boormachine kun je er een fraai modelletje aan geven.

Plaats een messing M5 boutje plus een moertje in de achter-afstelling.

Boor een 6½ mm gaatje in de contactreel. Monteer het rustcontact en zaag er af wat teveel is, zodat alles verzonken is in de bodemplaat. Draai aan de stelschroef totdat de arm op de goede hoogte staat. Hetzelfde proces volgen we om het maakcontact te fabriceren. Misschien moet het contactpunt langer zijn, maar dat wijst zich vanzelf. Nu kunnen we exact de plaats vaststellen waar de contact punten komen te staan. Als alles op hoogte staat, draaien we de stelschroef vrij strak aan en kunnen we door

de drie mm gaten precies de plaats aanboren waar straks de messing houtschroeven met verzonken kop komen.

Ik hoop dat door dit verhaal, iemand die net als ik heel graag een

camelback wil bezitten, zich straks de trotse eigenaar van zo'n schoonheid mag noemen. Het zal geen Siemens Sfalske zijn, maar wel één met jouw naam erop. Succes en tot horens op de CW-band, dag.

Jan PA3CJS

**Wij kijken met veel plezier uit naar de
18e Morsemeeting
Tot ziens op 26 april in restaurant “Het
Oeverbos” in Maasluis voor een babbel,
een borrel, het bekijken, uitproberen
van mooie spullen en werken met
HelleMonster 2**

**Morse leren zonder plan
Verloren tijd, jammer dan**

**Morse leren, oefen met regelmaat
Merk dat het lekker gaat**

**Morse leren, eindeloos trainen
Geeft de doorbraak, 't wordt echt "nemen"**

**De poort gaat open, het licht gaat aan
De eenvoud van Morse dient zich aan**

**De microfoon wordt overbodig
Alleen de sleutel is nog nodig**

**Het Morse wordt een zoete vrucht
Waarvan de smaak de geest verlucht**

*vrij naar een gedicht van V.L.
bron: www.qsl.net/dk5ke*

De Sleutel

Dit instrument of levenloze voorwerp in de handen van de begaafde seiner, geeft een signaal, dat op de ethergolven gedragen, doordringt tot in de verste uithoek van onze aarde.

Zij, die op afstand naar dit signaal luisteren, worden gegrepen door het wondermooie ritme en voelen de meesterlijke beroering van de bedienaar. Zijn vaardigheid brengt dit orkest van punten en strepen bijeen in harmonie en voert dit naar het verrukte oor, dat vakmanschap en vaardigheid weet te waarderen.

Dit nu, is de kunstenaar, die met zijn vingers de muziek overbrengt naar de ontvanger.

TU SU

73

A ● ■
 B ■ ● ● ●
 C ■ ● ■ ●
 D ■ ● ●
 E ●
 F ● ● ■ ●
 G ■ ■ ■ ●
 H ● ● ● ●
 I ● ●
 J ● ■ ■ ■ ■
 K ■ ● ■ ■
 L ● ■ ■ ● ●
 M ■ ■ ■
 N ■ ●
 O ■ ■ ■ ■ ■
 P ● ■ ■ ■ ●
 Q ■ ■ ■ ● ■ ■
 R ● ■ ■ ●
 S ● ● ●
 T ■ ■ ■
 U ● ● ■ ■ ■
 V ● ● ● ■ ■ ■
 W ● ■ ■ ■ ■
 X ■ ■ ■ ● ● ■ ■
 Y ■ ■ ● ■ ■ ■ ■
 Z ■ ■ ■ ■ ● ●

1 ● ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
 2 ● ● ■ ■ ■ ■ ■ ■
 3 ● ● ● ■ ■ ■ ■ ■
 4 ● ● ● ● ■ ■ ■ ■
 5 ● ● ● ● ● ● ● ●
 6 ■ ■ ● ● ● ● ● ●
 7 ■ ■ ■ ■ ● ● ● ●
 8 ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ● ●
 9 ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ●
 0 ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
 . ● ■ ■ ● ■ ■ ■ ■ ■
 , ■ ■ ■ ■ ● ■ ■ ■ ■ ■
 : ■ ■ ■ ■ ■ ■ ● ● ● ●
 / ■ ■ ● ● ■ ■ ■ ●
 ? ● ● ■ ■ ■ ■ ● ● ● ●
 “ ● ■ ■ ■ ● ● ■ ■ ■ ●
 ‘ ● ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ●
 (■ ■ ■ ● ■ ■ ■ ■ ■ ●
) ■ ■ ■ ● ■ ■ ■ ■ ■ ● ■ ■ ■ ■
 = ■ ■ ■ ● ● ● ■ ■ ■ ■
 - ■ ■ ■ ● ● ● ● ● ■ ■ ■ ■

